DONDERDAG 7 SEPTEMBER 2000
45ste JAARGANG - Nr. 36 - 35Fr.
VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD

P. Janssens

Kies positie voor de laatste rechte lijn!

Nu zondag kiest VU&ID positie voor de laatste rechte lijn naar de gemeente- en provincieraadsverkiezingen. Op een congres in het Gentse ICC (lees ook blz. 8) kunnen tal van kandidaten en mandatarissen nog een keer bevestiging vinden in hun keuze, vooraleer ze aan de uitputtende laatste weken voor de stembusgang beginnen.

De oproep van VU&ID is 'Bemoei u ermee'. Sta niet langs de kant, doe niet aan antipolitiek, wees niet negatief, maar neem zelf initiatief, doe zelf opbouwende voorstellen. De alliantie VU&ID geeft u, van haar kant, ook de mogelijkheden om aan dat beleid deel te nemen, om inspraak te hebben. De democratische Vlaamsnationalisten zijn niet paternalistisch: burgers zijn zelf mondig genoeg om hun mening te uiten. Georganiseerd, dat spreekt. Bv. via een open vragenuurtje tijdens de gemeenteraad, bv. door permanent onderzoek naar de dingen die bij de burgers leven, bv. door een bindend referendum.

Burgers beperken zich niet alleen tot het mandateren van politici, ze worden partners in bestuur. 'Dat willen wij en dat moet u, als een goed huisvader, voor ons uitvoeren.'

VU&ID wil niet alleen samen besturen, ze vindt ook dat er goed bestuurd moet worden. Dat houdt in dat de gemeentelijke administratie klantvriendelijk is. Dat je aan één loket terecht kan met al je vragen. En dat die goed geïnformeerde heer of dame achter het loket daar zit omdat hij of zij bekwaam is, niet omdat hij of zij beschikt over de juiste kleur. Wie een lokaal beleid van deze tijd wil voeren zorgt er vanzelfsprekend ook voor dat de gemeente en haar inwoners beschikken over de middelen van deze tijd. Een digitaal loket en een - bij voorkeur gratis - internetaansluiting worden vanzelfsprekend.

Tot slot vraagt VU&ID ook dat gemeentelijke overheden getuigen van een zekere visie bij het besturen. De tijd dat gemeentepolitiek ophield aan de eigen grenzen is voorbij. Migratie, technologische ontwikkelingen, vergrijzing ... het zijn dossiers die niet enkel voorbehouden zijn voor het nationale niveau, maar waar de lokale overheden op het terrein mee worden geconfronteerd.

Zondag a.s. wordt het globaal kader van de inzet van deze lokale verkiezingen nog een keer geschetst. Zorg dat u deze afspraak niet mist! Om 9u.30, in het ICC, in Gent!

VU&ID
VERBINDT WIE ONGEBONDEN IS
VERKIEZINGSCONGRES
ZONDAG 10 SEPTEMBER - GENT

Land van Kokanje?

Bent u ook de tel kwijt, lezer? Weet u nog wat u allemaal gratis-voorniks van de overheid gaat krijgen? Wij niet meer! Dan is het gratis op de bus, op de tram, op de trein; dan zal er geen kijk- en luistergeld meer betaald moeten worden, vervolgens krijgen we een gratis internetaansluiting, en wie een heupprothese behoeft wordt deze gratis ingeplant.

Naast deze eerste greep in de zak van *Sinterklaas* hadden wij het nog niet over de aangekondigde 130 miljard fr. belastingverlaging, al zijn we daar - na zoveel jaren afdokken en aftoppen - niet rouwig om. Precies weten we het niet, maar België behoort tot de onbetwiste koplopers wat belastingdruk betreft. De slinger van die klok mag nu wel eens de andere richting uitgaan.

Toch hebben wij bedenkingen bij een politiek die de 'gratis maatschappij' op het oog heeft.

Vooreerst vinden wij het tijdstip waarop met al deze plannen uitgepakt wordt een weinig verdacht. Dat ruikt niet naar, dat is - op een maand voor gemeenteraads- en provincieraadsverkiezingen - politieke propaganda. Niet meer of niet minder. En dat houdt niet op. Op haar congres verleden week zaterdag pleitte de SP voor de afschaffing van de 'asociale huisvuilbelasting'. Als mensen met een bescheiden inkomen te veel huisvuilbelasting betalen is het aan de politici om daar een sociale mouw aan te passen, niet om ze af te schaffen.

En dat was niet de enige SP-vraag naar afschaffing van nu nog te betalen diensten. Omdat we niemand op gedachten willen brengen, gaan we er niet verder op. Er zou morgen iemand kunnen opstaan die zegt dat hij ons gratis wil scheren!

Zou het niet van enige ernst getuigen om haastig met deze ongeordende beloften te stoppen? Wordt het geen tijd dat bekwame mensen rond de tafel gaan zitten om de belastingen die op de verschillende niveaus van dit gefederaliseerde land geheven worden, een na een te registeren en te onderzoeken op hun financiële nut en morele waarde?

Bovendien is het duidelijk dat belastinghervorming meer kantjes heeft dan louter financiële, het gaat hier om een publiekelijk opbod tussen het federale en het deelstatenniveau. Jarenlang is door de Vlaams-nationalisten volgehouden dat fiscale autonomie een weldaad voor de gemeenschappen zou zijn, en dat is ook zo. Door het vasthouden aan de unitaire mechanismen ontstond 'de politiek van het apothekersweegschaaltje' en werd België zowat het duurste land van de wereld. Ondanks de hoge belastingdruk ging de schuldenberg almaar verder de hoogte in, zelfs afromen hielp niet meer! Uit vrees niet opgenomen te worden in de Europese Muntunie legde België zichzelf draconische besparingen op die door ons allemaal onderdanig werden ondergaan. Dank zij grote financiële inspanningen van álle werkende mensen werd de EMU-streep gehaald. Daarop volgde een voorspoedige economische heropleving waarvan velen, niet in het minst de overheid, kunnen meegenieten. Hoe broos deze successen wel zijn ondervinden wij dezer dagen door de hoge olieprijs die zijn schaduw naar de komende wintermaanden vooruit werpt.

Belastingen hervormen is natuurlijk wat anders dan belastingen verlagen zoals door minister *Reynders* (Financiën) wordt voorgesteld. Want hervorming gaat onvermijdelijk samen met fiscale autonomie en hoever deze kan gaan is nog niet helemaal duidelijk. Voor *Philippe Moureaux,* de Franstalige voorzitter van de Costa, mag het 'een beetje' zijn. Dat heeft ook minister Reynders ingezien, vandaar zijn uitspraak dat hij met zijn federale belastingverlaging 'de druk op de ketel' wil verminderen. Maar de minister weet dat hij daarmee de Vlaamse vraag naar fiscale autonomie niet heeft beantwoord. Moeten de vele gratis plannen in het licht van deze onafwendbare hervorming gezien worden?

De politici moeten weten dat zij met de 'gratis maatschappij' niemand een dienst bewijzen. Ons maak je niet wijs dat 'alles gratis' bevorderlijk is voor de kwaliteit van het leven. Twee vragen. Zou het b.v. niet zinvol zijn na te gaan welke kwalen en daarbij horende dure geneesmiddelen nog steeds geen tussenkomst van de Sociale Zekerheid krijgen? Zou, tot zolang kanker en andere ongeneeslijke ziekten niet uit de wereld zijn, het wetenschappelijk onderzoek niet nog meer moeten betoelaagd worden? Maar met welk geld?

En tenslotte nog dit: wanneer fiscalisten zeggen dat de administratie, zoals ze thans is uitgerust, niet in staat zal zijn het beloofde belastingkrediet naar behoren uit te betalen, dan roept het plan-Reynders de nodige vragen op.

Wij geloven niet in de 'gratis maatschappij', maar wel dat iedereen naar eigen vermogen op een eerlijke manier bijdraagt tot het welzijn van iedereen. Ten slotte was het Land van Kokanje, waar de gebraden kippen de burgers in het keelgat vlogen, ook maar een denkbeeldig land!

Maurits van Liedekerke

Echt waar ...

Toen in Nederland de eerste versie van 'Big Brother' van start ging werd moord en brand geroepen. 'We zouden het einde nu wel gehad hebben' luidde het. In Vlaanderen, nog geen twee jaar later, worden de deelnemers aan het programma ingehaald met zoveel vertoon dat je zou gaan denken dat ze net de Nobelprijs hadden gekregen. 'Telefacts', het actualiteitenmagazine van VTM, pakt dan weer uit met een voortvluchtige pedofiel. De man beweert onschuldig te zijn en laat zich voor het oog van kijkend Vlaanderen aan de leugendetector leggen. Deelnemers van 'De Bus' gingen openlijk met elkaar van bil. Helaas voor VT4 was het een 'proefuitzending'. Het station probeert de beelden alsnog te brengen.

Wind

„In een gesprek met de Franstalige krant *La Dernière Heure* riep de minister van Economie, *Charles Piqué* (PS), gisteren de Belgen die met huisbrandolie verwarmen op nog tien dagen te wachten om hun stookolietank te vullen. (...) Eén van zijn voorstellen was het afschaffen van de accijnzen op huisbrandolie. (...) Piqués ideeën werden onmiddellijk door een geïrriteerde minister van Financiën *Didier Reynders* (PRL) gekraakt. Onder meer het voorstel om de accijnzen te verlagen, werd naar de prullenmand verwezen omdat er nu eenmaal geen accijnzen op huisbrandolie worden geheven."

Steven Samyn in *De Financieel-Economische Tijd* van 1 september 2000.

◆ DOORDEWEEKS ◆

Een Duitse neonazi van 24 jaar die in juni samen met twee kompanen een Mozambikaan doodschopte kreeg **levenslang**. De twee anderen, minderjarig nog, kregen elk negen jaar celstraf.

Supporters(?) van Anderlecht, Standard, Club Brugge en Germinal Beerschot mogen hun concurrent op de Antwerpse Bosuil voortaan alleen nog maar bezoeken wanneer ze gereserveerd hebben in een speciaal daarvoor voorziene bus (niet die van VT4!).

De kurk mag nog niet van de champagnefles, maar de dag dat een algemeen **kankervaccin** voorhanden zal zijn, komt steeds dichterbij.

Voor de consument is Belgacom nooit **gezwicht**. Nu eindelijk wel voor de concurrentie. De interzonale gesprekken worden - rijkelijk laat - een flink stuk goedkoper.

De Brusselse politie gaat agressieve en roekeloze chauffeurs **filmen** en vanzelfsprekend ook beboeten. De dader mag achteraf zijn gedrag gaan bekijken in de combi. Voorlopig nog niet op de Vlaamse buis.

Wie wil er niet de origineelste van den hoop zijn? Pieter De Crem alvast wel. Naar analogie met 'onthaasting' pleit hij nu ook voor **'ontzeuring'** (De Standaard), waarbij burgers niet meer mogen zagen bij hun gemeentebestuur, maar ook zelf initiatieven moeten nemen. Welaan dan, De Crem, verbeter de wereld, begin met jezelf!

De **Gordel** was een succes. Zelfs Mieke Vogels en haar groenen - toch de emanatie van de strijd voor de Vlaamse Rand - hadden de Volvo thuisgelaten.

Eén op veertien landgenoten is al eens op bezoek geweest bij de **psychiater.**

Wie hoort **niet** thuis in dit lijstje? Bart, Betty, Glenn, Katrijn, Steven, Mathilde, Nathalie, Jeroen, Marijke, Frank en Catherine.

Tot **slot**: een jaar lang gratis benzine voor wie een belasting kent die nog niet aan afschaffingsvoornemens onderhevig is geweest.

RUE DE LA LOI?

De Europese Commissie heeft 'een fout' gemaakt door in haar briefwisseling uitsluitend een Franstalig adres te gebruiken. Dat blijkt uit het antwoord op een europarlementaire vraag van *Bart Staes* (VU&ID) over het taalgebruik van de Commissie in het Brussels hoofdstedelijk gewest.

In een van haar nieuwe contracten (het Vijfde Kaderprogramma 1999-2000) had de Commissie alleen het adres 'Rue de la Loi - Bruxelles' vermeld. Zo wordt ten onrechte de indruk gewekt dat Brussel Franstalig is. Krachtens de grondwet van de Belgische federatie behoren de 19 gemeenten van de agglomeratie tot het tweetalige Brussels hoofdstedelijk gewest. Volgens commissaris voor Wetenschapsbeleid *Philippe Busquin* is de Franstalige adresvermelding te wijten aan een... fout. Hij heeft de betrokken dienst gevraagd deze bij de volgende publicatie te verbeteren. De Europese Commissie erkent immers het tweetalig statuut van de gemeenten van het Brussels hoofdstedelijk gewest. Haar briefwisseling bevat daarom steeds het Nederlandstalige en het Franstalige adres. Deze regel is niet alleen van toepassing op briefwisseling, maar ook op alle publicaties en drukwerken. De instructies terzake werden op 6 maart '95 meegedeeld aan de diensten en zijn opgenomen in een procedurehandleiding.

RECUPERATIE

Sinds 1980 behoort *Monumenten en Landschappen* tot het bevoegdheidsterrein van de Gemeenschappen. Iedereen weet dat *Johan Sauwens* in een vorige Vlaamse regering bijzonder veel werk heeft gemaakt van deze materie, ook in de huidige regering doet hij zijn best om ons bouwkundig en landschappelijk erfgoed te waarderen.

Bij de uitreiking van de Monumentenprijs zaterdag jl., tevens de aanloop tot de jaarlijkse *Open Monumentendag*, deelde Sauwens mee het budget voor restauraties van 1,5 miljard tot 3 miljard fr. op te trekken.

Een van de opmerkelijke initiatieven van Sauwens was de oprichting in 1994 van een *Stichting Vlaams Erfgoed*. Nu blijkt dat federaal minister *Rik Daems* (VLD) op zijn beurt een *Stichting Nationaal Erfgoed* wil installeren. Volgens minister Sauwens komt Daems daarmee op gewestelijk terrein, wat een regelrechte recuperatie van bevoegdheden is.

Ook het feit dat Daems 'zijn' stichting wil laten financieren met loterijgelden vindt Sauwens ongepast. De Vlaamse regeringspartners, waartoe ook partijgenoten van federaal minister Daems behoren, hebben in de schoot van het Vlaams regeerakkoord afgesproken snel werk te maken van de 'autonome besteding van de opbrengsten van de *Nationale Loterij* op basis van de bevoegdheden.'

Officieel heeft Daems met zijn stichting het instandhouden van nationale monumenten als het Atomium, de basiliek van Koekelberg en de Congreskolom op het oog, maar in de wandelgangen meent men te weten dat de minister ook een oplossing zoekt voor instellingen als de *Nationale Plantentuin* van Meise en het *Afrikamuseum* in Tervuren. De vraag om deze, in de Vlaamse Rand gelegen, instellingen aan de Vlaamse gemeenschap toe te kennen zou via een nationale stichting kunnen omzeild worden.

EEN GOED INITIATIEF...

Wie verwacht dat leerkrachten naast eindtermen aan hun leerlingen ook een zekere burgerzin meegeven, moet die leerkrachten ook met enig respect behandelen. Het nieuwbakken systeem van de vervangingspool voor het onderwijs doet dat alvast niet. Grote onduidelijkheid inzake regelgeving en vooral communicatie deden het initiatief reeds op de eerste schooldag in het honderd lopen. Een schitterende gedachte is niet altijd een waarborg voor werkbaarheid.

Niet alleen was er een massale uitschrijving, wegens het vinden van werk elders binnen of buiten het onderwijs, maar ook stond een opeenstapeling van misverstanden en onduidelijkheden in de weg.

Een kandidaat-leraar legt uit wat er met hem misliep. Het geval wil namelijk dat 1. voorrang zou gegeven worden aan mensen die al drie jaar les hebben gegeven in het secundair onderwijs; 2. voorrang zou gegeven worden aan wie zich via de klassieke aanwervingprocedure in mei jl. voor de Argo heeft aangemeld, dwz dat men aan een school van de Argo een sollicitatieformulier moest toezenden; 3. onderwijservaring in het ene net zou niet in aanmerking komen voor het andere.

... NIET NOODZAKELIJK SUCCESVOL

De vervangingspool voor het onderwijs werd ingericht om het nijpend tekort aan leerkrachten in het onderwijs op te vangen. Vooral pas afgestudeerden werden daarbij aangesproken, maar ook iedereen met geschikte diploma's kon zich inschrijven.

Het is duidelijk de bedoeling van de overheid de verzuiling in het onderwijs af te bouwen zonder aan de eigenheid van de netten te raken. Tenslotte is het zo dat bij de voorstelling van de genoemde vervangingspool niet gesproken is over die specifieke aanwervingsprocedure voor het Argo-net.

Men ziet dat dit alles de basis vormt voor een pijnlijke willekeur, wat strijdig is met de principes van goed bestuur, van de rechtsstaat en de gelijkheid van iedereen voor de wet.

Tenslotte is het raar dat in tijden van openbaarheid van bestuur een regelgeving, hier inzake de vervangingspool, een en al onduidelijkheid is.

Wat bij onze werkzoekende leraar, nadat hij van het kastje naar de muur werd gestuurd, de volgende opmerking ople-

AP

F. De Maitre

Het grootste geluk op aarde? Goedkope diesel!

Waarde Heer Hoofdredacteur,

Vriend De Liedekerken, ik zit een beetje op een wier. Ik ben dan ook enigszins teleurgesteld in de standvastigheid van uw medewerkers. Er is mij een fotoplaat toegezonden met daarop de tronie van genaamde *(evdc)* ook terug te vinden in de kolofon van uw weekblad. 'WIJ BLIJVEN!' is de boodschap die hij met verve schijnt te ondersteunen. Maar dat is dus niet zo, De Liedekerken. Hij is weg, ons allen achterlatend als ascetische woestijnschrijvers. Wie gaat er nu kond doen van moeilijke dossiers als daar zijn de Costa, Sint-Elooien en andere kerstheiligen?

G. Vranken

Feit is dat wij allen verwasemd achterblijven. Bij het IJzerbedevaart- en andere Vlaamse comités daarentegen zullen ze opgelucht adem halen. Voortaan alleen nog amateur- en andere juristen die over hen teksten zullen schrijven. Om ze dan steevast achteraf en in verkrachte vorm in 't Pallieterke terug te lezen ...
Naar het schijnt zal *(evdc)* zich gaan bezighouden met het opvoeden van de jonkheid. Het zal nodig zijn: onzen Adam weigert immers al enkele dagen naar het huiske te gaan omdat hij vreest dat er een camera op zijn bloot gat zal worden gericht.
Uw overwerkte,

De Gele Geeraerts

verde. „Als de overheid zo onduidelijk in haar regelgeving is, hoe zal een leerkracht dan geneigd zijn een positieve kijk op die overheid en haar instellingen mee te geven aan zijn leerlingen?"
Inderdaad, burgerschapsvorming is naast het overdragen van kennis in essentie dé eindterm van het onderwijs.
Als uitsmijter nog dit: de VDAB die in dit voorval om tussenkomst werd verzocht, gaf niet de indruk gediend te zijn met vragen vanwege de werkzoekende leraar. Een houding die een woordvoerder verschoonde met de opmerking dat door het massaal aantal uitschrijvingen de databank van de dienst hopeloos in de knoop was geraakt en er geen tijd was voor andere dingen!

WENSEN VOOR...

Luk Ryckaert was 12 jaar voorzitter van BPS, de *Belgische Progressieve Socialisten*. De man neemt afscheid en geeft in een brief aan de leden bedenkingen en goede raad mee. Eerst dankt hij de socialistische parlementsleden voor hun aanhankelijkheid, van de 37 aangesloten verkozenen zijn er 19 van de PS en 18 van de SP. Vervolgens beklemtoont Ryckaert nogmaals 'even weinig sympathie te hebben voor Belgisch of Brussels nationalisme als voor Vlaams of Waals nationalisme'. Voor de man zijn de communautaire problematiek en de staatshervorming 'secundaire problemen'.
Boeiend klinkt zijn ontleding van de politieke en mediatieke context. Schrijft Ryckaert „België ligt weer goed in de markt. Er zit veel dynamiek in de Belgische regering." Hij verheugt zich over het feit dat *Verhofstadt* „die vroeger België had opgegeven en zich terugplooide op Vlaams niveau vandaag opnieuw in Belgische federale oplossingen gelooft."
En verder: „In vooruitstrevende Vlaamsgezinde middens (ook bij sommige VU'ers) groeit stilaan een aanvaarding van de Begische realiteit naast de Vlaamse en Europese dimensie en zelfs *Bert Anciaux* mildert zijn oude aversie tegen België."
We zullen het de minister eens vragen!

...WERKELIJKHEID

En de vreugde van Ryckaërt kan niet op want 'in de Vlaamse media ligt België beter dan voorheen'. Zo jubelt hij om „de bijsturing in *De Standaard*. Enkele redacteurs volgen (nog) niet, maar o.m. hoofdredacteur *Peter Vandermeersch* is als gematigd en pragmatisch federalist evenzeer gehecht aan Vlaanderen, België en Europa. In het liberale kamp -*Het Laatste Nieuws* - is editorialist *Luc Van der Kelen* zelfs bestuurslid van de belgicistische groep B Plus."

Niet tevreden is Ryckaert over *Yves Desmet* van 'De Morgen'. Alhoewel hij hem een pienter en inventief journalist vindt, heeft Desmet „...helaas een simplistische en bevooroordeelde visie op de staatshervorming. Hij deelt blijkbaar het foutief cliché dat België onvermijdelijk zal verdwijnen (verwasemen). Ten gunste van enerzijds Vlaanderen en anderzijds Europa."
Wij zullen niet ontkennen dat verwoede pogingen bezig zijn om de Belgische recuperatie aan te zwengelen maar wij denken dat meneer Ryckaert zijn wensen voor werkelijkheid neemt!

Belga

Vanzelfsprekend was ook de VU prominent aanwezig op de Gordel.

Belga

De plannen van federaal minister van Financiën Didier Reynders (PRL) hebben de besprekingen over een nieuwe staatshervorming in een stroomversnelling gebracht. Wat mag wel en niet worden verwacht? Een overzicht.

Een liberaal onderonsje?

Federaal minister van Financiën *Didier Reynders* (PRL) gaf met zijn aangekondigde belastingsvermindering een communautair schot voor de boeg. Daarover wordt natuurlijk al langer gepraat, maar Reynders raakte met zijn plannen een fundamentele communautaire discussie aan: de al dan niet gedeeltelijke splitsing van de personenbelasting.
Reynders' voornemens hebben betrekking op 10% van de personenbelasting, zijnde 130 miljard fr. De inning van 10% minder federale belastingen, houdt ongeveer 8% minder inkomsten daarvan voor de gewesten en 4% minder voor de gemeenschappen in. En de gemeenten derven samen ongeveer 9,2 miljard fr. De verlangens van de federale minister van Financiën zijn daarom alles behalve communautair neutraal. De Franstalige liberaal ziet overigens, merkwaardig genoeg, in zijn belastingplan een afremming van de deelstatelijke drang naar autonomie. „Een van de argumenten van de voorstanders van meer fiscale autonomie - maar natuurlijk niet de enige - is de wil om te komen tot minder belastingen. In die zin vermindert de federale belastingverlaging misschien de druk op de ketel, al besef ik dat de vraag naar fiscale autonomie in Vlaanderen zeker blijft bestaan." (*De Standaard*, 3 september 2000). „Een verlaging van de belastingen heeft voor een stuk ook een impact op de discussie over de herfinanciering van de gewesten en gemeenschappen. Misschien vermindert de druk om de brutolonen van bijvoorbeeld het onderwijzend personeel te verhogen." Met deze laatste vaststelling begeeft Reynders zich zowel op het communautaire als op het sociale terrein. Tegelijk wil hij de invloed van de deelstaten en die van de vakbonden zoveel als mogelijk teniet doen. De democratische Vlaams-nationalisten mogen voor deze symbiose niet blind zijn. Het doet denken aan het 19de eeuwse a-sociale en rabiaat francofone liberalisme met de bijhorende uitholling van het Nederlandstalig karakter in Brussel en de Vlaamse Rand.
Natuurlijk betekent de federale regering meer dan Reynders alleen. Verantwoordelijken van de deelstaten, die almaar intenser overleggen, reageerden meteen op de plannen en verklaringen van de minister. Zowel de Vlaamse- als de Franse gemeenschap leggen de nadruk op meer (onderwijs)geld. De drie gewesten azen op een zo volledig mogelijke overheveling van de gewestbelastingen. De Vlaamse meerderheidspartijen, zo staat in het regeerakkoord, dringen aan op een gedeeltelijke splitsing van de personenbelasting. Aan de al dan niet realisatie van die vorm van fiscale autonomie verbindt VU&ID een verdere regeringsdeelname. Het heeft Vlaams minister-president *Patrick Dewael* (VLD) verleidt tot de uitspraak zijn „politiek lot te verbinden aan een Vlaamse doorbraak."
Verleden week volgde de ene communautaire uitspraak na de andere. Volgens sommigen niet meer dan 'peptalk' voor de gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober a.s. Er zou overigens binnen de Vlaamse regering nog nauwelijks overleg plaatsgevonden hebben over de staatshervorming. Wel liet premier *Verhofstadt* reeds in zijn communautaire kaarten kijken. Verwacht wordt dat daarover na 8 oktober en tot 17 oktober nachtelijke onderhandelingen zullen plaatsvinden. Meerdere bronnen bevestigen dat de liberale familie reeds onderling de grote krijtlijnen heeft uitgetekend. Daarover wordt heden ten dage onderhandeld tussen technici van sommige Vlaamse partijen en weldra binnen de Vlaamse regering.
De volledige overheveling van de gewestbelastingen, inclusief de mogelijkheid tot tariefbepaling, is een thema waarover weinig discussie, tenzij over de verkeersbelasting, zou bestaan. Dat speelt ook in het voordeel van het Brussels gewest dat bijv. via de onroerende fiscaliteit de broodnodige inkomsten voor een grootstedelijk beleid kan verwerven. De Franse gemeenschap is vooral uit op het 'welvaartsvast' maken van de federale dotaties voor de gemeenschappen aan de economische groei. Dat komt neer op een grotere besteding zonder verantwoordelijkheid, iets wat overigens ook in het Vlaams regeerakkoord staat. Daarin staat ook een gedeeltelijke splitsing van de personenbelasting. Dat zou een 'tariefautonomie' inhouden voor die aspecten van de personenbelasting die met Vlaamse bevoegdheden te maken hebben.

(evdc)

VU&ID-kamerlid Els Van Weert beseft ten volle dat een uitgebreide middagpauze met daarin niet alleen tijd voor vlug-vlug te eten, maar ook voor ontspanning het leven op de werkvloer zoveel aangenamer kan maken. Tegelijk stelt ze vast dat nogal wat ambtenaren van hun lunchpauze gebruik maken om aan sport te doen. „Een zinvolle bezigheid die enkel kan toegejuicht worden en, meer nog, zou moeten worden

aangemoedigd aangezien het in het belang is van ieders gezondheid om fit te blijven." Omdat het niet alleen voor de luiere collega's, maar ook voor de sportieveling in kwestie onaangenaam is om met een zweetgeur de namiddagdienst in te gaan, stelt ze dan ook voor dat ambtenaren zouden kunnen beschikken over douches. De minister van Ambtenarenzaken, Luc Van den Bossche, deelde Van Weerts bezorgdheid. Alvast voor de ministeries waarvoor hij bevoegd is zal hij het mogelijke doen. Hij laat het aan de wijsheid van de anderen over om hem daarin te volgen.

◆ WETSTRAAT ◆

Federaal minister van Financiën Didier Reynders (PRL) kondigde een jaarlijkse belastingsverlaging van 130 miljard fr. aan. Voorlopig gaat het om een 'geschenkenbon' die pas in 2003 in harde munt wordt omgezet.

Reynders 'vergeet' alleenstaanden

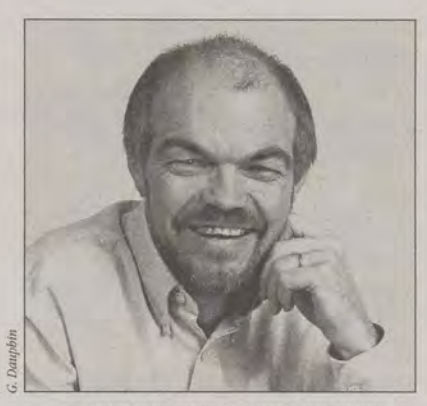

G. Dauphin

VU&ID-senator Patrik Vankrunkelsven: „Federaal minister Didier Reynders laat de alleenstaanden in de kou staan."

Hoezeer de federale minister van Financiën *Didier Reynders* (PRL) het ook ontkent, de voorziene fiscale maatregelen houden nauwelijks een - nochtans aangekondigde - hervorming van het belastingsstelsel in. Het zogenaamde 'ontwerp van fiscale hervorming' dat de Franstalige liberaal perfect getimed aan de pers voorstelde bestaat uit twee grote krachtlijnen die een electoraal aantrekkelijke belastingsvermindering bieden. Van een eventuele vermogensbelasting is geen sprake, ook groene fiscale accenten blijven uit. Het eerste, aldus Reynders, moet maar op Europees niveau geregeld worden en het tweede is een zaak van federaal minister van Mobiliteit *Isabelle Durant* (Ecolo). Al liet, zo merkt VU-voorzitter *Geert Bourgeois* op, Reynders na om zijn plannen eerst aan de voltallige regering voor te leggen. Meer nog, de voornemens van de Franstalige liberaal zijn fundamenteel in tegenspraak met het plan voor Duurzame Ontwikkeling van mevrouw Durant, waarin heel wat groene fiscale accenten vervat liggen. Het blijft dus verwonderlijk hoe weinig de groenen de federale agenda bepalen. Dat kan na de gemeenteraadsverkiezingen binnen het federale kabinet problemen opleveren. De aversie van vicepremier *Louis Michel* (PRL) tegenover Ecolo is genoegzaam bekend.

BOODSCHAP

Met de eerste krachtlijn van het ontwerp van fiscale hervorming, het wegwerken van fiscale discriminaties tussen gehuwden, samenwonenden en alleenstaanden, snoert Reynders op handige wijze de mond van de christen-democratische oppositie. Een gehuwd gezin zou vanaf 2003 gemiddeld een belastingwinst van 24.200 fr. opstrijken. Gehuwden die van een vervangingsinkomen leven, vooral gepensioneerden, winnen gemiddeld 21.100 fr. per jaar. De jongste tijd vormden dergelijke maatregelen het hoofdaccent van een ideologisch verdampte christen-democratie die haar woorden niet in daden kon of wenste om te zetten. Vandaag wil Reynders, naar eigen zeggen, 'een belangrijk deel' van het christen-democratisch programma uitvoeren. Dat is zoveel als de bevolking meedelen dat een beleid zonder CVP, laat staan de PSC, nauwelijks een probleem oplevert. Vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen kan deze 'boodschap' tellen.

VOLKSLIBERALISME

Het moge duidelijk zijn dat PRL en VLD zich als 'volkspartijen' willen profileren. De liberale familie neemt nog nauwelijks het woord 'burgerpartij' in de mond. En of een volkspartij een liberale of christen-democratische titel heeft, doet voor de bevolking weinig ter zake. Vandaar dat Reynders' belastingverlaging op de maat van 'iedereen' is gesneden. Een eerste lezing van het ontwerp doet inderdaad gunstmaatregelen voor de lagere-, hogere- en middeninkomens uit arbeid vermoeden. Zo wil de minister van Financiën het alleszins verkocht krijgen.

Bij nader inzien zouden vooral de lagere en de hogere inkomens voordelen krijgen. De aanpassing van enkele belastingbarema's die de middeninkomens baten moet opleveren, zou de overheid 31 miljard fr. kosten. Overigens verlaagt de aanslagvoet voor de inkomensgedeelten tussen 622.000 en 1.709.000 niet. De gemiddelde verlaging van de fiscale druk voor alle categorieën bedraagt 2,8% In vergelijking daarmee doet de afschaffing van de hoogste belastingschalen de fiscale druk voor diegenen met een belastbaar inkomen van boven de 2 miljoen fr., met 2% dalen. Daarvoor trekt de federale regering 7 miljard fr. uit. Deze 'blauwe' maatregel wordt gecompenseerd door een kenmerkend paars vergelijk: het terugbetaalbaar belastingkrediet. Dat komt in feite neer op een soort overheidssubsidie van 25.000 fr. per jaar voor de lagere belastbare nettoinkomens van 150.000 tot 500.000 fr. Het systeem geldt niet voor de vervangingsinkomens, wel voor de arbeidsinkomsten van loontrekkenden én zelfstandigen. Dat kost de overheid 27 miljard fr.

ALLEENSTAANDEN?

VU&ID-senator *Patrik Vankrunkelsven* wees terecht op een ernstige tekortkoming in het 'plan-Reynders'.

„Hij is erin geslaagd om de groepen die in alle rapporten over de levensstandaard slecht scoren, in de kou te laten staan: de alleenstaanden en, meer nog, de alleenstaanden met kinderen."

Zo krijgt een alleenstaande moeder met twee kinderen en een inkomen uit arbeid van 60.000 fr. een schamele 2.000 fr. per maand, terwijl tweeverdieners met een loon van 120.000 fr. maandelijks 8.000 fr. ontvangen. „Nochtans zijn de basisnoden van een alleenstaande, zoals verwarming of woning, bijna gelijk aan die van samenwonenden. Er zouden nochtans voor de alleenstaanden aangepaste barema's gehanteerd kunnen worden. Maar, blijkbaar heeft men deze piste niet willen bewandelen."

(evdc)

VU&ID wil dat gemeenschappen bevoegd worden voor telecommunicatie

In het kader van de toewijzing van 4 UMTS-licenties, gepland voor eind 2000, laakt VU&ID de vigerende onduidelijkheid m.b.t. de veilingprocedure en de bestemming van de opbrengst. Daarnaast bepleit VU&ID, met het oog op een coherente bevoegdheidsverdeling, de volledige overdracht van de bevoegdheden inzake telecommunicatie naar de gemeenschappen.

VU&ID vraagt met aandrang dat de federale regering objectieve en strikte gunningsvoorwaarden zou verbinden aan de veilingprocedure met het oog op de kwaliteit van de dienstverlening en de sociale en ecologische baten en lasten. Voor VU&ID mag het financieel aanbod van de UMTS-kandidaten niet primeren op kwalitatieve en maatschappelijke aspecten van het aanbod . Zo dient de regering contractueel de bereidheid af te dwingen tot het gezamenlijk gebruik van antennemasten om een verdere ontsiering van onze landschappen te verhinderen. Daarnaast dient een zo hoog mogelijke dekkingsgraad te worden nagestreefd opdat niet alleen de meest rendabele regio's zouden bediend worden. Tenslotte dienen ook de geplande investeringen en de gevolgen voor de werkgelegenheid in rekening gebracht te worden.

Een objectieve veiling veronderstelt tevens dat eventuele koninklijke voorkeuren dit keer geen rol spelen. Daarenboven dient de definitieve vastlegging van de procedure het onderwerp te vormen van een open parlementair debat.

In een klimaat van electoraal opbod verdringen de federale coalitiepartners zich momenteel in de strijd voor de bestemming van de opbrengst. In antwoord op minister *Daems,* die eenzijdige een herinvestering in de sector bepleit, dient de overheid zich volgens VU&ID te beperken tot een regulerende taak gekoppeld aan een verhoogde investering in een betere toegankelijkheid van de informatiemaatschappij.

Verder komt volgens VU&ID de bevoegdheid inzake telecommunicatie volledig de gemeenschappen toe. Nu reeds behoren eerder 'conventionele' communicatievormen zoals radio en televisie tot de gemeenschapsbevoegdheid. Vandaag evolueren mediaconcerns naar een omvattend aanbod van multimedia- en internetdiensten. De recente plannen van de VRT, op maat van het Vlaams communicatielandschap, illustreren deze evolutie. Het lijkt dan ook vanzelfsprekend dat telecommunicatie, in al haar facetten, tot het bevoegdheidsdomein van de gemeenschappen behoort.

Van 6 tot 8 september komt te New York de 'millennium summit' bijeen: 188 UNO-lidstaten zullen door hun staatshoofden of ministers van Buitenlandse Zaken vertegenwoordigd zijn om samen te beraadslagen over de rol van de Verenigde Naties in de 21ste eeuw. Het thema luidt als vanzelfsprekend: de globalisatie en de positieve en negatieve aspecten daarvan.

Bidden voor vrede?

De problemen zijn gekend: meer dan 1 miljard mensen leven met minder dan 1 dollar per dag. Dat is het bedrag dat wij in Vlaanderen dagelijks uitgeven aan kattenvoer. Sedert 1990 zijn meer dan 5 miljoen mensen omgekomen in gewapende conflicten. De wereld is meer een markt en wordt door economische wetten beheerst terwijl er grote behoefte is aan sommige regels om de planeet sociaal- en milieuvriendelijk te maken. *Kofi Annan*, secretaris-generaal van de UNO, heeft al lange tijd geleden gezegd wat hij er van denkt. De wereld, zo zegt hij, heeft behoefte aan drie vrijheden: vrijheid van behoefte, vrijheid van vrees en vrijheid voor de toekomstige generaties (waarvan wij op dit ogenblik de middelen stelen om zaken te betalen die wij eigenlijk niet nodig hebben).

VLAANDERENS PRIORITEIT?

Je kan er op wedden dat er heel wat sprake zal zijn van de noodzaak om voortaan humanitaire interventies mogelijk te maken: de UNO moet met zijn blauwhelmen aan 'peace keeping' kunnen doen en dus tussenkomen daar waar conflicten dreigen te ontstaan, terwijl het UNO-handvest nog steeds zweert bij artikel 2, § 7 dat de absolute, nationale soevereiniteit huldigt en geen buitenlandse inmenging gedoogt in interne aangelegenheden. De discussie is zo oud als de UNO zelf en de rechtsgeleerden discuteren nog steeds over het verschil tussen het zelfbeschikkingsrecht der volkeren aan de ene kant en de nationale soevereiniteit aan de andere kant.

Ik vraag mij af wat er in deze 'millenniumsummit' in onze naam zal verteld worden en door wie. Vlaanderen zal er dus weer niet bij zijn. Hebt u enig idee wat onze huidige minister van Buitenlandse Zaken in New York zal vertellen? Wedden dat hij het zal hebben over een ethische code voor diplomatiek verkeer?

Is dat Vlaanderens prioriteit?

De Vlamingen hebben zich in hun ganse geschiedenis altijd op het kruispunt van werelden en culturen bevonden en hun blik is altijd zeer wijds geweest. Wij interesseren ons dus aan dit soort van problemen van wereldformaat, maar onze stem wordt op dat niveau niet gehoord.

Het zou al heel wat zijn als wij tenminste fatsoenlijk waren ingelicht over wat er op de internationale agenda te gebeuren staat. Wie van u heeft in onze kranten iets gelezen over de millennium-wereldvredetop die vorige week eveneens in New York is doorgegaan en waarop meer dan duizend religieuze leiders van christenen, joden, mohammedanen, boeddhisten en elf andere geloofsrichtingen zijn bijeengekomen om over hetzelfde thema van gedachten te wisselen? Het ging over de tot nu toe belangrijkste bijeenkomst van religieuze leiders ooit. Als religieuze leiders bijeenkomen is er heel wat stof voor een debat vermits religieuze rivaliteiten in het verleden regelmatig tot gewelddadige conflicten hebben geleid. Alleen in de jongste 10 jaar zijn meer dan 100 dergelijke conflicten uitgebroken waarin het geloof van de partners een rol speelde.

DALAI LAMA

Ik weet niet wat de resultaten waren van deze religieuze bijeenkomst, maar ik weet wel dat de deelnemers van plan waren om een verklaring af te leggen over de wereldvrede: daarin zou geweld in naam van een religie verboden worden en zou tolerantie tegenover de aanhangers van een ander geloof worden gepredikt. Religieuze leiders zouden voortaan met hun morele autoriteit meer op de wereldpolitiek willen wegen en zij zouden gezamenlijk de organisatie van de Verenigde Naties trachten te helpen in haar streven naar wereldvrede.

Het enig conflict dat aan het licht is gekomen en waarover ik heb gehoord heeft te maken met de *Dalai Lama* van Tibet die de bijeenkomst niet heeft bijgewoond omwille van het verzet van Peking.

Op hetzelfde ogenblik werd door de Chinese autoriteiten een boek over *Clinton* in beslag genomen: daar stond namelijk een foto in van de Amerikaanse president Bill Clinton in gezelschap van deze Dalai Lama. Het pleit voor Clinton dat hij in zijn 'oval office' ook andere mensen dan *Monica L.* heeft ontvangen, maar het pleit niet voor Peking dat zich, naar mijn gevoel, op wereldvlak steeds harder begint te gedragen.

* * *

Ik schreef deze bedenking om WIJ-lezers er attent op te maken dat de maand september traditioneel voor de VN een belangrijke periode is, met de opening van de jaarlijkse Algemene Vergadering. Dit jaar is de diplomatieke constellatie belangrijker dan ooit. In Vlaanderen liggen er blijkbaar niet veel regeringsverantwoordelijken of parlementairen wakker van wat er rondom ons gebeurt. *P.H. Spaak* zei mij eens, n.a.v. de 25ste verjaardag van de VN, wijzend naar het UNO-gebouw dat je vanuit mijn kantoorraam in New York aan de overkant van 1st Avenue zag staan: „Voilà le temple de l'hypocrisie!". Hij wist tenminste wat er gaande was. En wij?

Hans De Belder

AP

Dit UNO-gebouw wordt wel eens speels 'de wafel' geheten. Volgens P.H. Spaak is het 'de tempel van de hypocrisie'...

Op vrijdag 15 september a.s. nodigen Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Bart Staes en Nelly Maes uit voor een colloquium over cannabis. Bedoeling is het debat over deze softdrug open te trekken.

Medisch en recreatief gebruik van cannabis

Voormiddag

9u.15: 'Europese benadering van het probleem' door *Nelly Maes* en *Bart Staes*, Europarlementsleden.
9u.25: Inleiding door senator *Patrik Vankrunkelsven*.
9u.35: Getuigenis van een patiënt.
9u.45: 'Medisch gebruik van cannabis in historisch perspectief', door prof. *Lester Grinspoon*, Harvard University, Boston, VSA.
10u.15: 'Klinische indicaties voor het medisch gebruik van cannabis', door prof. *Robert Corter*, University of California.
10u.45: pauze
11u.: Getuigenis van een patiënt.
11u.10: 'Farmacologische aspecten van het gebruik van cannabis', door prof. *David A. Kendall*, Nottingham University, Nottingham, VK.
11u.40: 'Cannabis bij de oncologische patiënt', door prof. *Thomas Cerny*, University of Bern, Zwitserland.
12u.10: 'Distributie van de cannabis via de apotheek?', door *Marleen Haems*, Koninklijke Apothekersvereniging voor Antwerpen.
12u.30: Panelgesprek en discussie. Moderator: *Hans Van Scharen*.
12u.50: Conclusies. Patrik Vankrunkelsven.
13u. Middagpauze.

Namiddag

14u.: 'Juridisch kader in Europees perspectief', door prof. *Brice De Ruyver*, Gent.

P. Janssens

14u.30: 'Vaststellingen vanuit politioneel perspectief', door *Charles De Winter*, luitenant-kolonel directeur Programma Drugs, Centraal Bureau der Opsporingen, Rijkswacht.
14u.45: 'Cannabisbeleid in Nederland', een balans; door *Femke Halsema*, lid van de Tweede Kamer, GroenLinks, Nederland.
15u.15: Pauze
15u.30: 'Cannabisgebruik in Vlaanderen: feiten en cijfers', door *Marcel Van Hex*, directeur Centrum voor Alcohol en andere Drugproblemen, Hasselt.
15u.45: 'Cannabis: Mythevorming en realiteit', door *Sven Todts*, directeur Free Clinic, Antwerpen.
16u.: 'Socio-culturele aspecten van cannabisgebruik', door prof. *Peter D. A. Cohen*, Centrum voor Drugonderzoek, Universiteit van Amsterdam.
16u.30: Panelgesprek en discussie. Moderator: Hans Van Scharen.
17u.: Conclusies en slotwoord door VU&ID-senator *Vincent Van Quickenborne*.

Deelnemen aan het colloquium is gratis. Inschrijven verplicht. Er is een simultaanvertaling N/E/N voorzien. De studiedag gaat door in De Schelp van het Vlaams Parlement, Hertogstraat, 1000 Brussel. Onthaal vanaf 9u. Meer info: tel. 02/501.75.65. Inschrijven bij Europees parlement, Nelly Maes, Europese Vrije Alliantie/VU&ID, ASP 8H152, Wiertzstraat 60, 1047 Brussel.

Archief WJ

Een vast hoofdstuk in 'De Franse Nederlanden' behandelt de evolutie van het Nederlands in die regio, in de 25ste aflevering van het jaarboek daarentegen kregen verschillende auteurs de opdracht een overzicht te schetsen van de toestand van het Nederlands en van het Frans in de hele Nederlanden en in Wallonië.

Kiekje uit de oude doos: 'Vlaamse Week' in Rijsel: zelfs de seksboetiek in hartje stad deed mee...

◆ SAMENLEVING ◆

Geen Frans meer leren?

„Als het Vlaams parlement een heel klein beetje fierheid zou bezitten, zou het aan deze ergerlijke toestand (Waalse jongeren zijn niet verplicht Nederlands te kiezen als tweede taal) een einde gemaakt hebben, en ook in Vlaanderen de mogelijkheid hebben geschapen om het Frans als tweede taal te vervangen door het onderwijs."
Aan het woord is *Scripsi*, alias *Mark Grammens,* in *'t Pallieterke* van 7 juni jl. Hij schrijft dit naar aanleiding van een reeks boeiende bijdragen in het 25ste Jaarboek 'De Franse Nederlanden' over de toestand van zowel het Nederlands als het Frans in onze 'landen'.

DE WERKELIJKHEID

Omdat de Walen liever Engels dan Nederlands leren, moet volgens Grammens ook in Vlaanderen het Frans als verplichte tweede taal gebannen worden. Dit is zowaar een zaak van een klein beetje (Vlaamse) fierheid? Onze achtbare confrater vergeet er wel bij te vermelden dat de feitelijke beleidstaal in Brussel nog altijd eerst en vooral Frans is, dat een job verwerven binnen de Brusselse wallen nog altijd kennis van de taal van *Voltaire* (of die van *La Fontaine*) veronderstelt. Men kan dit natuurlijk betreuren, het is wel de onbetwistbare werkelijkheid. Tenzij men uit Vlaamse wrokkigheid tegenover de taal van Parijs ook binnen de eigen Vlaamse (en dus ook Brusselse) grenzen opteert voor een onomkeerbare doorbraak van het Engels als lingua franca. Tenzij men uit diezelfde Vlaamse wrokkigheid liever jobs in Brussel kwijt speelt ten gunste van anderstaligen die wel Nederlands willen leren? Omdat ze in en rond Brussel anders geen of minstens moeilijker werk vinden?
Een niet gevoelsgeladen Vlaamse discussie over de eigen Nederlandse taal blijft dus moeilijk. Het was daarom een goed idee van de samenstellers van deze jubileumuitgave van 'De Franse Nederlanden' om dit overzicht te brengen.
Een kort gezondheidsbulletin van het Nederlands in Frans-Vlaanderen, Brussel en Wallonië, een zelfde oefening voor het Frans in Vlaanderen, Brussel en Nederland. De twee talen die ons historische cultuurgebied nog altijd taalkundig beheersen. Als men tenminste de Europese en inderdaad Engelssprekende enclave van het Brusselse Schumanplein buiten beschouwing laat.
Of moeten we zeggen dat het om een kille schets van het dodelijk ziektebeeld gaat.
Want dat is het eigenlijk. Een zelfs angstaanjagend ziektebeeld, want al te veel illusies over de 'status' van het Nederlands in die regio moeten we niet meer hebben: „Een constante is dat de stijgende aantrekkingskracht van het Engels als internationale lingua franca negatief is voor de aantrekkingskracht van het Nederlands in Wallonië en Noord-Frankrijk, maar evenzeer voor die van het Frans in Nederland en in mindere mate in Vlaanderen." (blz. 15)

REGIONALE TAAL

In Frans-Vlaanderen heeft het Nederlands sinds kort het officieel statuut van regionale taal. Het Nederlands handhaaft er zich als mogelijke keuze 'derde taal' maar dan wel na Engels en Duits. Begin volgend jaar wordt in het Frans-Vlaamse Belle (Bailleul) zowaar 'Het Huis van het Nederlands' geopend, maar tezelfdertijd sterft datzelfde Nederlands langzaam maar zeker uit. Zo staat het er letterlijk.
Bij onze Waalse buren ziet de toestand er blijkbaar iets rooskleuriger uit: „Veel meer dan vroeger spannen Franstaligen zich in om iets te doen aan hun slechte kennis van de andere landstaal. En als ze dat niet op school gedaan hebben, dan doen ze het later wel in het kader van een van de vele hoopvolle boodschappen: „Over enkele jaren zal er een gebrek zijn aan (goede) taalleraren en de gevolgen daarvan voor het taalonderwijs laten zich raden." (blz. 40) Veel Waalse studenten 'Nederlands' kiezen immers voor een job als vertaler in plaats van naar het onderwijs te trekken. Daar is een vaste betrekking stilaan een utopie en bovendien heeft dat onderwijs „terecht of ten onrechte, een nogal slechte reputatie."(blz. 38)

ANDERSTALIGEN

In Brussel is de soms euforisch klinkende roep over steeds maar groeiende anderstalige belangstelling voor ons Nederlands zeker niet ten onrechte. Die interesse is er onbetwistbaar, maar ook hier gaat het zoals in Wallonië om een zo goed als uitsluitend utilitaire en niet om een mogelijke culturele belangstelling: men weet dat kennis van het Nederlands meer en meer nodig is om in aanmerking te komen voor een betrekking. Vandaar een snelgroeiende vraag naar lessen Nederlands, een vraag die bij gebrek aan voldoende aanbod - zeg maar omdat er onvoldoende centen zijn om nog meer lessen te organiseren - niet altijd afdoende kan worden beantwoord.
Ander groot probleem is de groeiende toevloed van anderstaligen in het Brusselse Nederlandstalig onderwijs. Het Nederlandstalige Brusselse kleuteronderwijs kreeg tien jaar geleden iets minder dan 1.900 anderstalige kinderen over de vloer, nu zijn er dat meer dan 3.000, ruim 33 procent. Ook in het Brusselse Nederlandstalige lager onderwijs tekent zich een zelfde evolutie af die zoniet voor problemen, dan toch voor vragen en twijfels zorgt. „Daar waar dat aantal (anderstaligen) te groot wordt, ontstaan problemen. Naast het positieve van de multiculturele contacten op zeer jonge leeftijd is er de moeilijkheid om op een degelijke manier de taal te verwerven", aldus auteur *Gijs Garré;* de man die sinds meer dan een kwarteeuw aan het roer staat van het Vlaams Onderwijscentrum (VOC) in de hoofdstad van Vlaanderen. Een situatie die niet altijd door iedereen even gemakkelijk begrepen en aanvaard wordt. Met als bijna onvermijdelijk resultaat: het verder wegtrekken van echte Nederlandstaligen uit het Vlaams Brussels onderwijs richting buiten Brussel.
In het Brusselse Franstalige onderwijs waar Nederlands nog altijd de verplichte tweede taal is, kampt men met dezelfde problemen als in het Waals onderwijs: een groeiend gebrek aan goede leraren Nederlands. Uit Franstalige politieke hoek komt naar verluidt de positieve vraag naar uitwisseling van leerkrachten. Maar FDF-voorzitter *Maingain* moet niet meteen aan zijn anti-Vlaamse alarmbel gaan trekken: „Het Frans blijft (in Brussel) vooralsnog de duidelijk overheersende taal." En dat zal zo blijven tenzij de Vlaamse gemeenschap een duidelijke keuze maakt en met heel veel centen over de brug komt.
„De status van het Nederlands in Brussel zal in belangrijke mate afhangen van de energie en de inherente financiële input, die men in het onderwijs wil investeren. Dit is één van de weinige hefbomen die men vanuit Nederlandstalige hoek zelf in handen heeft om de status van het Nederlands in Brussel op de krikken." (blz. 61)
Wie ogen heeft en wil lezen, begrijpt de boodschap.

APPRENDRE SON FRANÇAIS

Ook voor onze generatie van bijna zestigers was het een bijna Belgisch opvoedkundig geloofsdogma: goed 'zijn (of haar) Frans kennen' was de levensbelangrijke sleutel op de deur naar een geslaagd beroepsleven. Niet weinig Vlaamse jongens en vooral meisjes werden daarom door hun Vlaamse ouders naar een liefst Franstalig pensionaat gestuurd. Dat absolutistisch imperialisme van het Frans in Vlaanderen is definitief voorbij. „Frans is in Vlaanderen gaandeweg een werkelijk vreemde taal geworden". (blz.79) Ook al volgt goed 90 procent van de leerlingen in het Vlaams secundair onderwijs vandaag nog altijd Frans. 70 procent volgt Engels en een kleine 22 procent probeert de toch zo moeilijke 'der-die-das'- verbuigingen onder de Vlaamse knie te krijgen. Omdat er eens het secundair onderwijs achter de rug nog maar weinig gelegenheid is om Frans te oefenen, gaat de opgedane kennis in veel gevallen nadien vrij snel teloor.

NIEUWE TAALSTRIJD?

Over het wel en wee van het Frans bij onze Nederlandse noorderburen kan men kort en bondig zijn: nog in de 18de eeuw was het Frans in Nederland de algemeen gangbare cultuurtaal, vandaag is het met datzelfde Frans in Nederlands één en al misère. Er werd zodanig vaak ingrijpend gesleuteld aan het Nederlandse onderwijsstelsel, dat het Frans bijna volledig uit de belangstelling verdween. Aan de Nederlandse universiteit wordt Frans nog altijd aangeboden, maar de belangstelling slinkt zienderogen. Intussen is er wel wat belangstelling voor buitenschoolse cursussen Frans maar die gaat meestal niet verder dan wat eerste hulp bij toeristische gesprekjes op een of andere vakantieverblijf.
En dat alles op de donkere achtergrond van die Europese 'taalstrijd'. Het antwoord van de redactie is duidelijk: „Als de Europese Unie formeel drietalig wordt (Engels, Frans, Duits) zal dat statusverhogend werken voor het Frans en het Duits. Als veeltaligheid gehandhaafd blijft, zal alleen het Engels daarvan profiteren. Het is een dilemma dat te denken geeft."
Terloops, waarom geen bijdrage over de kennis van het Nederlands...in Vlaanderen? Wie oren heeft en wil luisteren weet al lang dat die kennis ook niet zo hoopgevend is...

Marc Platel

↬ ***Een grens, twee talen. Une frontière, deux langues in dossier De Franse Nederlanden - Les Pays Bas Français, 25ste jaargang. 1.275 fr. Uitg. Stichting Ons Erfdeel, 056/41.12.01.***

Vorige week brachten wij een echo van de waarschuwing die Kamerlid Danny Pieters eind augustus formuleerde over de toekomst van het Nederlands in de Europese instellingen. Pieters vindt dat een oplossing voor het talenverkeer in de EU geen reden mag zijn om het democratisch recht van de burger - in zijn taal met de EU communiceren - te beknotten. Bovendien ziet hij in de bescherming van taalminderheden een paard van Troje.

Dann

◆ EUROPA ◆

EU-paard van Troje in de maak

De Europese Unie is bezig met de opmaak van een *Handvest van de Grondrechten* van haar burgers. Op zich een lovenswaardig initiatief. De tekst zal vastgesteld worden door een conventie waarin de Belgische regering en de parlementsleden *Lallemand* en *De Gucht* zitting hebben. Vreemd genoeg werd, in volle vakantieperiode, plots haast gemaakt met het initiatief. Begin augustus kregen de Kamerleden de ontwerptekst bezorgd met de aanmaning om vóór het einde van de maand hun opmerkingen te laten geworden. Dit wekte de argwaan van *Danny Pieters*, VU-kamerlid en hoogleraar Recht. Terecht, zo blijkt. Pieters kwam al snel tot een lange lijst met kritische opmerkingen.

BEPERKEND

Danny Pieters: „Vooreerst vertonen heel wat artikels technische mankementen en blijft de juridische waarde van het geheel eerder vaag. De tekst is voor een mensenrechtendocument ook bijzonder restrictief inzake de rechten van de onderdanen van niet EU-lidstaten die binnen de Unie wettig wonen en werken. Dit wekt enige verbazing vermits de Europese Commissie, de Raad en het Europese Parlement steeds weer de mond vol hebben van de strijd tegen discriminatie en de rechten van allochtonen. Blijkbaar geldt dit alleen voor de lidstaten, voor de Europese instellingen houdt men er andere maatstaven op na."

Maar er is meer, stelde Pieters vast. Zo zou de 'Ontwerptekst van Handvest' twee bepalingen bevatten die bijzondere waakzaamheid vergen.

D. Pieters: „Een eerste bepaling betreft het taalgebruik in de relatie tussen de burger en de Europese instellingen. Daarin wordt elke burger van de Unie het recht toegekend zich in een van de officiële talen van de Unie tot de instellingen van de Unie te wenden en ook in die taal antwoord te krijgen. Nergens in de ontwerptekst wordt echter omschreven welke de officiële talen van de Unie zijn. Nu zijn de officiële talen van de Unie de som van de officiële talen van de lidstaten. We weten echter dat onder het mom van efficiëntie en dies meer nogal wat Eurocraten er van dromen ooit tot een beperkt aantal officiële talen te komen. Nu reeds liggen zeer concrete plannen ter tafel om b.v. inzake het Europees patentenrecht alleen nog met Engels, Frans en Duits te werken."

Pieters ondervroeg hieromtrent begin juli de bevoegde minister *Rik Daems* (VLD) die uitermate lauw reageerde op zijn pleidooi tot verdediging van onze taal in deze materie. De regering zou terzake nog stelling nemen. Het Parlement zou hiervan voor stemming in de Europese Raad 'geïnformeerd' worden.

MINDERHEDEN

D. Pieters: „Wij staan erop dat het democratisch recht van elke Vlaming om zich in de eigen taal tot, ook de Europese, overheid te richten wordt gewaarborgd."

Danny Pieters stelt dan ook voor de ontwerptekst te amenderen om uitdrukkelijk te stellen dat alle officiële talen van de lidstaten ook officiële taal van de Unie blijven en het Nederlands dus verder kan gebruikt worden voor alle betrekkingen met Europa.

D. Pieters: „Een tweede bepaling die bijzonder opzien baart werd naar verluidt op vraag van enkele nationale parlementsleden ter elfder ure toegevoegd. In dit artikel 21bis wordt de bescherming van minderheden gewaarborgd. De VU heeft zich steeds de voorvechter betoond van de rechten van verdrukte volkeren waar ook ter wereld. Als mensenrechtenpartij liggen ook de rechten van de minderheden haar nauw aan het hart. Dit alles neemt echter niet weg dat de VU resoluut gekant is tegen het inlassen van dit artikel in het Handvest. Belangrijkste reden daarvoor is de onduidelijkheid die in de hoofden van sommigen blijkbaar bestaat omtrent het begrip 'minderheid', inzonderheid 'taalminderheid'. Indien de Vlaamse vertegenwoordigers zich niet tegen deze bepaling verzetten, openen ze opnieuw de deur voor allerhande, ongegronde, eisen van Franstaligen in Vlaanderen en dus voor zeer ernstige communautaire spanningen."

PAARD VAN TROJE

Ook met een omstandiger motivering, die nu trouwens volledig ontbreekt, blijft artikel 21bis onaanvaardbaar indien deze motivering alleen maar zou verwijzen naar andere internationaalrechtelijke normen waarvan de inhoud eveneens omstreden blijft. Pieters roept dan ook op ons met kracht tegen het voorgestelde - en in de oorspronkelijke ontwerptekst trouwens niet opgenomen - artikel verzetten.

D. Pieters: „Meer en meer bestaat het gevaar dat het Europees niveau, waarin België al te zeer door Franstaligen vertegenwoordigd wordt, als een paard van Troje gehanteerd wordt om onze taal en cultuur te ondermijnen. We moeten waakzaam zijn dat het Nederlands niet verwordt tot een huis-, tuin- en keukentaal in een Europa met Engels, Frans en Duits als officiële talen.

We blijven de Europese zaak ten zeerste gunstig gezind, maar dan moet wél de verscheidenheid van talen en culturen in Europa, niet alleen in ronkende verklaringen, maar ook in de dagelijkse werkelijkheid van de Unie als een rijkdom ervaren worden."

Pieters heeft er geen moeite mee dat Vlaanderen zich graag als 'hartland' van Europa profileert, maar wil daar een beter opvolgen van de Europese zaken aan vastkoppelen. En besluit dat inzake de Ontwerptekst van het Handvest niemand kan zeggen dat hij het niet geweten heeft, hij vraagt de Vlamingen in de federale en in de Vlaamse Regering 'op hun Europese zaak te letten'.

Danny Pieters wil dat Vlamingen beter op hun Europese zaak letten.

7

Belgische EU-diplomaten torpederen openbaarheid van bestuur

De Belgische EU-diplomaten hebben zich achter een voorstel geschaard om de openbaarheid van bestuur bij de Europese Unie drastisch terug te schroeven. Het initiatief ging uit van *Javier Solana*, secretaris-generaal van de Raad, en kwam in alle stilte tot stand tijdens de zomervakantie. Europarlementslid *Bart Staes* (VU&ID) reageert verontwaardigd op deze ontwikkeling. „De beslissing is een aanslag op de burgerdemocratie van *Verhofstadt*, maakt van de groene basisdemocratie een lachertje en negeert het groen-linkse gedachtegoed van de SP."

Staes vraagt zich af of hoe dit initiatief te verzoenen is met de openheid die de regering-Verhofstadt beweert na te streven. Het voorstel werd al stoemelings met een schriftelijke spoedprocedure in een afdwingbare tekst gegoten. Op die manier kon secretaris-generaal Solana zowel het Europees Parlement, de Europese Commissie als de Raad buitenspel zetten.

Enkel de vertegenwoordigers van Nederland, Denemarken, Zweden en Finland hebben zich verzet tegen de beknotting van het recht op inzage in EU-documenten. „De overige vertegenwoordigers, waaronder de diplomatieke vertegenwoordigers van de Belgische federatie, zijn blijkbaar van oordeel dat het Commissievoorstel inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie niet beantwoordt aan de opvattingen van hun regeringen over de openbaarheid van EU-documenten," aldus Staes.

De Europese Commissie had onder druk van de Scandinavische landen, Nederland en het Europees Parlement op 26 januari 2000 een voorstel ingediend over de beschikbaarheid van EU-documenten. Artikel 28,1 en artikel 41,1 van het EU-verdrag bepalen uitdrukkelijk dat het recht op inzage ook van toepassing is op documenten over het gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid en de politionele en justitiële samenwerking in strafzaken.

GEHEIMDOENERIJ

Bart Staes: „Deze verdragsbepaling moet voormalig NAVO-secretaris-generaal Solana als een vloek in de oren klinken. Hij is gewoon aan een sfeer van geheimdoenerij en papierwerk waarop stempels staan met 'top secret' en 'confidential'."

Het VU&ID-parlementslid wil zo snel mogelijk duidelijkheid over de steun van de Belgische regering aan het Solana-document. Hij heeft VU&ID-kamerlid *Danny Pieters* gevraagd minister van Buitenlandse Zaken *Louis Michel* (PRL) aan de tand te voelen. De regering-Verhofstadt beweert immers voorstander te zijn van meer openheid in de politieke besluitvorming. Hijzelf diende een reeks europarlementaire vragen in en zal deze week tussenkomen tijdens de plenaire vergadering in Straatsburg om de aanpak van Solana aan te klagen.

„De militaire NAVO-achtergrond van Solana ligt ongetwijfeld aan de basis van zijn voorstel om zoveel mogelijk EU-documenten ontoegankelijk te maken voor het publiek. Daarbij schermt hij ten onrechte met begrippen zoals openbare 'veiligheid'. Deze gang van zaken voorspelt weinig goeds voor de transparantie van de Europese Unie," zo verduidelijkt Staes. Pikant detail is wel dat Javier Solana deel uitmaakt van het partijbestuur van de PSOE, de Spaanse socialistische partij.

EP-lid Staes wijst er ook op reeds bij de bespreking van de kwijting van de begroting '98 gewaarschuwd te hebben voor een gelijkaardig initiatief van de Commissie. In een kaderovereenkomst met het parlement wilde de Commissie het controlerecht van de parlementsleden beknotten met een bepaling die ingaat tegen het EU-verdrag. **(fv)**

WIJ

De regionale VU-krant

VU&ID

VERBINDT WIE ONGEBONDEN IS

Ook in Aalst is VU&ID-lijst rond

Met *Danny Denayer* op kop oogt de VU&ID-lijst ietwat traditioneel, maar meer dan de helft van de kandidaten treden voor het eerst aan. Vlaams parlementslid *André-Emiel Bogaert* duwt de nieuwe en sterke formatie. Opvallend veel jonge mensen hebben de slogan 'Bemoei u ermee' ter harte genomen en engageren zich voluit op de kieslijst met volgnr. 9.

De gemiddelde leeftijd van de VU&ID-kandidaten bedraagt 44 jaar.

De lijst voor de gemeenteraadsverkiezingen ziet er als volgt uit: 1. Danny Denayer; 2. Marly Wailly (ID); 3. Antoine Van der Heyden; 4. Emi Feusels; 5. Veerle Remy; 6. Guy Van der Meersche (ID); 7. Danny De Scrhijver; 8. Roger De Schryver (ID); 9. Werner Sergeant; 10. Evie Cosyns (ID); 11. Lena Caudron; 12. Johan Troupin (ID); 13. Peter Vermeir; 14. Erwin Steenhaut; 15. Koen Van A cker; 16. Edy Vinck; 17. Marleen Van der Vurst; 18. Gerbert Van den Berghe; 19. Dries Vaeyens; 20. Michel Heck (ID); 21. Sven Poelman (ID); 22. Ann Nijs (ID); 23. Peter Van Nuffel (ID); 24. Katleen Daelman; 25. Lut Behiels; 26. Piet De Coninck; 27. Joris Vonck; 28. Willy De Petter; 29. Jozef Fiermans; 30. Ilse Remy; 31. Mario Van Styvendaele (ID); 32. Somonne Van Cauter; 33. Anita Wauters (ID); 34. Louis Van de Guch; 35. Michèle De Troch (ID); 36. Jozef Verhaevert; 37. Hugo Marcoen (ID); 38. Dirk De Grom; 39. Esther Caudron; 40. Marcel De Sloover (ON); 41. André-Emiel Bogaert (ID).

PROVINCIELIJST

De provincielijst voor Aalst, Lede en Erpe-Mere wordt aangevoerd door Geert Verdoodt (Erembodegem), gevolgd door Maria Matthijs-De Boek (Lede); 3. Rosette Champagne (ID-Erpe-Mere); 4. Luc Schatteman (Aalst); 5. Mario Van Styvendaele (ID-Aalst); 6. Veerle Remy (Erembodegem) en 7. Jan Caudron (Erpe-Mere).

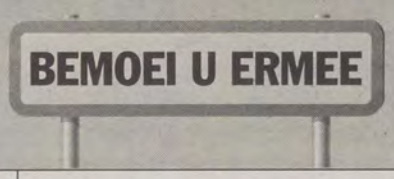

ICC - Citadelpark - Gent

zondag 10 september van 9u.30 tot 12u.

VU&ID-verkiezingscongres

Bij de jongste verkiezingen van het federale en deelstaatparlementen was VU&ID de motor van de vernieuwing in Vlaanderen. Ook in de Vlaamse gemeenten en provincies wil de alliantie dat nieuwe beleid tot stand brengen. Een beleid waarin politici en burgers als echte partners samenwerken. Een beleid dat voorgoed komaf maakt met vriendjespolitiek en duistere benoemingen. Een beleid waarin alle burgers - jong en oud, inwoner en nieuwkomer - elkaar vinden in een positief samenlevingsproject. Dat lukt alleen als ieder van ons zich daadwerkelijk met het lokale beleid gaat bemoeien. Als we niet aan de kant blijven staan, maar er samen voor gaan.

Die oproep vormt het centrale thema van het verkiezingscongres van zondag 10 september in Gent, daar zal deze boodschap massaal verkondigd worden.

PROGRAMMA

Ingrediënten als beeldprojectie, toespraken, humor en muziek worden er gemixt tot een wervelende verkiezingsmeeting.

- om 9u.30 welkomstwoord door de Gentse schepen *Lieven Decaluwe,*
- première van de VU&ID-campagnespot,
- toespraken door Vlaams minister *Bert Anciaux* en Vlaams parlementslid *Margriet Hermans,*
- slottoespraak door VU-voorzitter *Geert Bourgeois.*

Tussendoor een optreden van *De Popkoning*, een huldemoment aan de aftredende mandatarissen en spitse interviews met VU&ID-kandidaten.

Ja, dat heeft u goed gelezen. Ook het staatshoofd heeft de wens uitgedrukt aanwezig te zijn op het VU&ID-congres te Gent. Weliswaar vermomd als als 'de Pop-Koning', één van de figuren waarmee *Jean-Pierre Maeren* zich o.a. op televisie 'ont-popte' tot een 'pop-ulair' imitator.

WAT U MOET WETEN

Waar?

Het ICC Congrescentrum ligt in het Gentse Citadelpark, sinds het begin van de 20ste eeuw het decor voor belangijke evenementen en feestelijkheden.

(1) *Openbaar vervoer*

Het ICC ligt op een boogscheut van het station Gent Sint-Pieters.

(2) *Met de wagen*

Het congrescentrum is makkelijk bereikbaar via de E17 en de E40. In de onmiddellijke omgeving is er ruime gratis parkeergelegenheid. Of u kan - voor 100 fr. - parkeren in de ondergrondse parking van het ICC.

Middagmaal

In de St.-Paulushumaniora (Patijntjesstraat 45), in de onmiddellijke nabijheid van het ICC, organiseert het VU-arrondissement Gent 's middags een barbecue. Voor 400 fr. wordt u een uitgebreide schotel gegrild vlees met verse groenten en aardappelen opgediend.

Inschrijven kan via e-post gent.eeklo@volksunie.be of telefonisch via het nummer 09/223.70.98.

Kinderopvang

In het ICC wordt gratis kinderopvang voorzien van 9u.30 tot 12u.30.

Mensen met een handicap

In de vlot toegankelijke congreszaal is ruimte voorzien voor enkele rolstoelen. Indien u vooraf een seintje geeft regelen we parkeerplaats voor u. Er zal ook een doventolk aanwezig zijn.

Voor meer info en practica: Piet De Zaeger, VU-secretariaat te Brussel. Tel. 02/219.49.30, fax 02/217.35.10, e-post: piet.dezaeger@volksunie.be

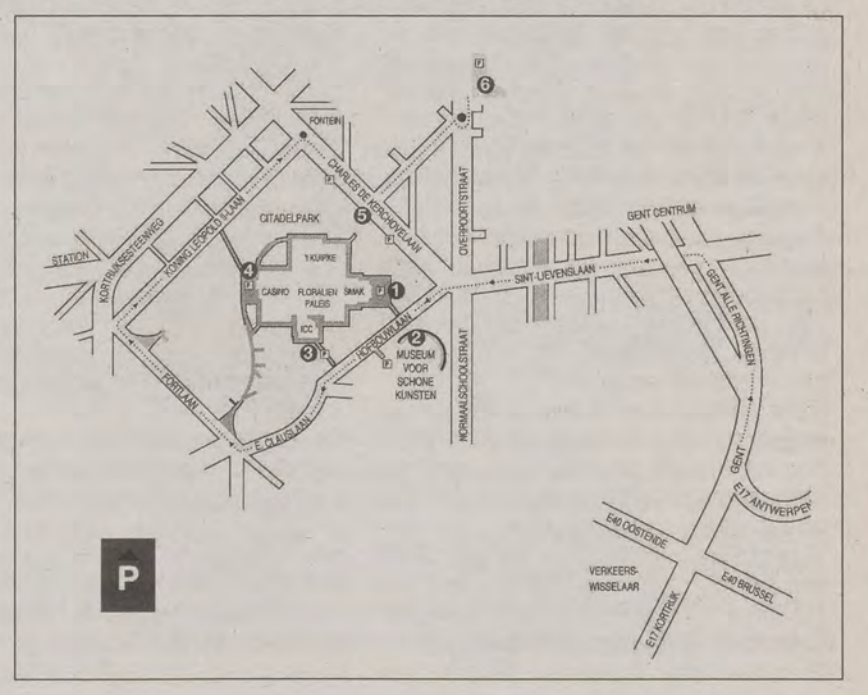

STeM-Koksijde vol vertrouwen

25 SteM-kandidaten gaan voor een nieuwe deelname aan het bestuur van Koksijde.

UIT DE REGIO

STeM staat voor de stem van *Samenleving, Toerisme* en *Milieu* en is in Koksijde een lokale bestuurspartij. STeM houdt voor dat gemeentepolitiek geen partijpolitiek hoeft te zijn, gemeentezaken kunnen het best worden aangepakt vanuit een zakelijke en pragmatische hoek, plaatselijke solidariteit gaat boven partijpolitieke.

ERVARING EN SAMENSPRAAK

Het programma van STeM is tot stand gekomen vanuit het samenspel van rijke ervaring. Met onder hen: *Pat Stockelynck* 24 jaar gemeentelijk mandaat, waarvan 6 jaar als schepen; *Jan Loones* met 18 jaar gemeentelijk mandaat, waarvan 6 jaar als 1° schepen en 12 jaar als parlementslid; *André Cavyn,* met 18e jaar en *Yves Boullet* met 12 jaar mandaat in OCMW en gemeenteraad, zowel in de oppositie als in de meerderheid. Deze ervaringen gecombineerd met besprekingen binnen de brede STeM-werkgroep werden bovendien gehouden in samenspraak met de gehele bevolking.

Vanuit dit brede programma zullen, voor de legislatuur 2000-2006, prioriteiten worden geformuleerd en voorgesteld in een programmabrochure, voor alle inwoners bestemd.

Het volledige programma wordt ook, op eenvoudig verzoek, toegezonden aan belangstellenden; men kan er ook kennis van nemen op de webstek van STeM (www.SteM.koksijde.be).

Het programma bestaat uit een aantal onderdelen. In een eerste afdeling wordt de STeM-visie gegeven over de gemeente als beleidsinstrument. Om goed te besturen dient men te beschikken over een degelijk en doorzichtig bestuursapparaat dat handelt in interactie met de bevolking, de tweede verblijvers en de bezoekers-toeristen. STeM gelooft in de 'partnerdemocratie', via participatie en inspraak is het te bereiken doel ook medeverantwoordelijkheid.

BELEIDSOPTIES

De diverse aspecten van het gemeentebeleid worden behandeld onder de hoofdstukken Samenleving, Toerisme en Milieu (=STeM).

Samenleving komt tot uiting in onderwerpen als het veiligheids- en verkeersbeleid, Onderwijs, gezins- jeugd- en seniorenbeleid, het 'Sociaal Huis', cultuur, tewerkstelling en economie, internationale relaties en ontwikkelingssamenwerking, het financieel beleid.

Jan Loones: „Ook de STeM-visie op toerisme gaat meer naar kwaliteit dan naar kwantiteit, en is sterk gericht op authenticiteit met grote aandacht voor de typische karakteristieken van de verscheidene deelgemeenten: Koksijde, Oostduinkerke, Sint-Idesbald en Wulpen.

De aandacht voor meerwaarde en kwaliteit komt ook uitdrukkelijk aan bod bij de grote aandacht voor milieu, omgevingszorg en ruimtelijke ordening."

Het programma van STeM wil optimisme en geloof in de eigen gemeenschap uitstralen. STeM wil dat de gehele bevolking van Koksijde, Oostduinkerke, Sint-Idesbald en Wulpen politiek zou bedrijven in de positieve zin: door betrokkenheid bij het leven van de gemeente die immers niets anders is dan één grote vereniging, en door vrijwillige inzet bij de verzorging van het openbaar, privaat en particulier domein.

POLITIEKE OPTIES

Na twee legislaturen in de oppositie neemt STeM sinds 1994 voluit deel aan het beleid.

Tussen toen en tot 2000 was STeM de tweede belangrijkste groep binnen de coalitie VLD-STeM-SP, met 5 gemeenteraadsleden en 3 OCMW-raadsleden, waarvan 2 schepenen en de OCMW-voorzitter. Verder zijn STeM-mensen actief in andere organen van de gemeente: de feestcomités, de jumelagecomités, gemeentelijke raden en allerlei verenigingen.

Hoe ziet de STeM- lijsttrekker de samenwerking met de coalitie?

J. Loones: „Koksijde komt uit een 'propere' periode, als men zich de gebeurtenissen van de tachtiger jaren herinnert. STeM hecht daar zeer veel belang aan en gaat prat op een 'propere' lijst en op de goede sfeer in de groep.

Ook in de toekomstige coalitie zal men op STeM en op al zijn mandatarissen kunnen rekenen, als op een hecht team. Alle kandidaten staan garant voor loyale samenwerking gedurende de volledige looptijd van hun eventueel mandaat."

Het is uitdrukkelijk de bedoeling van STeM om verder deel te nemen aan het beleid in een sterke coalitie die niet afhankelijk is van de willekeur van enkelen.

Jan Loones: „In een bestuursmeerderheid zal STeM uiteraard de positie innemen waarvoor zij door de kiezer gemandateerd wordt, hoe sterker de lijst uit de verkiezingen komt, hoe meer verantwoordelijkheid wij kunnen opeisen."

DE 25 STeM-KANDIDATEN

Van de 8 vroegere STeM-mandatarissen (5 gemeenteraad + 3 OCMW) is alleen OCMW-raadslid *Herman Rombaut* geen kandidaat meer.

Jan Loones: „Wij brengen Herman een eresaluut en danken hem voor zijn werk in deze voorbije periode als mandataris, als bestuurslid, als initiatiefnemer van het belangrijke en alom geloofde project 'Tandem', als levenskunstenaar en als mens."

Herman Rombaut blijft, ook als hij geen politiek mandaat ambieert, actief meewerken binnen de STeM-ploeg.

De lijst wordt aangevoerd en geduwd door de 7 huidige STeM-mandatarissen.

Op kop staat Vlaams volksvertegenwoordiger en 1ste schepen Jan Loones gevolgd door schepen *Pat Stockelynck*, OCMW-voorzitter en landbouwster *Rita Declerck-Gantois* staat op 3. Dan volgen de gemeenteraadsleden André Cavyn, treinbestuurder Yves Boullet, herboriste *Katja Lagrou-Leuridan* en OCMW-raadslid *Wim Leerman.*

Acht andere kandidaten stonden vroeger ook reeds op de lijst: Stem-voorzitter en platenruiter *Peter Hillewaere*, secretaris *Dries Lecluyse*, penningmeester *Jan Bonhomme, Lisette Overmeire-Van Doorslaer*, paardenvisser *Eddy D'Hulster*, smid *Willy Bril, Johan Provost* en *Wilfried Masset.*

De 10 overige kandidaten zijn nieuw: *Gudrun Geerts-Christiaen, Sylvie Depotter-Vermander,* VVVG-voorzitter *Bernard Vanderhaeghen, Pascale Lecomte-Ba*eselen, jeugdraadvoorzitter *Eva Declerck,* scoutsleider *Laurens Devos*, natuuridealist *William Slosse*, *Margriet Berton, Karl Vanlouwe* en muzikant *Robert Bogaert.*

De STeM-lijst telt 8 vrouwen, waarvan 6 bij de eerste 12, 16 kandidaten zijn uit Oostduinkerke, 8 uit Koksijde en 1 uit Wulpen. De oudste kandidaat (Bernard Vanderhaeghen - 11de plaats) is 74 jaar, de jongste kandidaat (Laurens De Vos - 21ste plaats) is 21 jaar.

De STeM-lijst telt 4 twintigers, 4 dertigers, 7 veertigers, 6 vijftigers, 3 zestigers en 1 zeventiger.

De sterkste leeftijdsgroep op de lijst zijn de 35- tot 50-jarigen, met 11 kandidaten (44%).

Beneden de 35 jaar en boven de 50 jaar zijn er telkens 7 kandidaten (28%). De gemiddelde leeftijd van de kandidaten is 44. Het totaal aantal levensjaren van de kandidaten op de STeM-lijst is 1.111 jaar, een mooi getal voor een mooie groep!

VU&ID van Scherpenheuvel-Zichem vrouwvriendelijk

„Het zijn alle dertien stuk voor stuk vinnige en geëngageerde vrouwen die met veel inzet willen scoren", zegt een gelukkige afdelingsvoorzitter *Robert Janssens.* Hijzelf werd eensgezind verkozen tot lijsttrekker van de VU&ID-lijst van Scherpenheuvel-Zichem. Een concreet, plaatselijk voorrangspuntenprogramma voor Scherpenheuvel-Zichem werd met de 27-koppige ploeg opgesteld.

Alle kandidaten willen ijveren voor een aangenaam en bruisend Scherpenheuvel-Zichem met meer zomeranimatie, met belastingsverlaging voor de onroerende gemeentelijke voorheffing op de eigendommen. Door de huisvuilophaling in handen te geven van een privéfirma in plaats van het dure *Inter Leuven,* rekent de lokale VU&ID-lijst op minstens 20 miljoen besparing op deze zeer zware gemeentelijke uitgavenpost.

Onder andere met deze besparingen wil VU&ID een beter onderhoud van de openbare wegen realiseren en ook meer nodige en nuttige openbare werken uitvoeren, zoals dringende vernieuwing en aanleg van straten en riolering, voetpaden en fietspaden op ettelijke plaatsen in de fusiegemeente.

Volgende vrouwelijke kandidaten staan achter deze standpunten en visies: *Ria Van den Broeck* (Schoonderbuken, 3de plaats). *Greet De Kerf* (uitbaatster taverne *De Roode Leeuw* Scherpenheuvel, 4de plaats). *Annie Van de Broek* (Keiberg-Zichem) vinden we op 8. *Marina Peeters* uit Messelbroek op 9. *Lina Vangelder* op 10 (Keiberg-Zichem). *Bertha Champagne* (Averbode) op 11. *Caroline Celis* (Scherpenheuvel) op 13. *Allison Denis* (Zichem) op 14. *Carine Heylen* (Averbode) op 15. *Agnes Laporte* (Keiberg-Zichem) op 22. *Francine Jordens* (Testelt) op 20. *Marie-Thérèse Baert* (Scherpenheuvel) op 24. De plaats van *Francine Wittevrouwe* dient nog vastgelegd te worden.

Willy Kalokerinos uit Zichem werd als lijstduwer aangeduid. Willy is de nestor van de ploeg met... veel lentes achter z'n naam, maar nog in volle vorm. Hij is van Griekse afkomst maar Vlaming in hart en nieren. Hij is in Zichem onder meer gekend als oud-voorzitter van de voetbalploeg en actief wandelaar.

De ID-kandidaat *Tom Wittevrouw* uit Scherpenheuvel is met 18 lentes de jongste kandidaat van de lijst. Hij staat op de 23ste plaats.

Lijsttrekster Christina Smekens ziet 8 oktober hoopvol tegemoet.

Ook in Erpe-Mere bemoeit VU&ID er zich mee

◆ UIT DE REGIO ◆

Nooit eerder en tot op heden heeft enige politieke partij binnen Erpe-Mere het aangedurfd om een vrouw als lijsttrekker aan te duiden.

Met *Christina Smekens* is dit dan ook een meer dan historische lijst voor de Volksunie van Erpe-Mere geworden.

Na vijf succesvolle verkiezingsbeurten van Christina, zowel op plaatselijk als op nationaal vlak, was de keuze snel gemaakt en zijn wij de enige partij waar vernieuwing, vervrouwelijking en verjonging gestalte krijgt.

Een iets te gedurfde lijst voor de andere oubollige politieke bastions van Erpe-Mere? Velen spreken over paritaire democratie maar als het erop aan komt trillen hun handen en grijpen ze terug naar niets vernieuwende politieke cultuur.

Voorzitter Politiek College van VU-Erpe-Mere **Patrik Verbestel**: „Een alliantielijst VU&ID om fier op te zijn, waar elke kandidaat een meerwaarde biedt. Met ook een drietal mensen van ID21-signatuur. Een groep mensen die er niet voor terugdeinzen om beleidsverantwoordelijkheid op te nemen, maar ook niet aarzelen om opbouwend te zijn en niet bang zijn soms het vuur aan de schenen te leggen.

Een kandidatenlijst waar vrouwen méér dan in aantal zijn , in plaats van 8 vrouwen zoals nodig hebben wij 10 vrouwen op de lijst. Een lijst waarop 13 nieuwe gezichten te zien zijn buiten de vorige gemeenteraadsverkiezingen."

LIJST

Na Christina Smekens staat ere-parlementslid *Jan Caudron* gevolgd door ambtenaar *Prosper De Winter.* Op de 4de plaats: Reinold De Vuyst (jurist). 5. Marcel De Clippeleer (gepensioneerd); 6. Leopoldina Leemans (gepensioneerd); 7. Peter Van Der Elst (ambtenaar); 8. Rosette Champagne (ID21 - bediende); 9. José Schouppe (grafmaker); 10. Raf Sienaert (gepensioneerd); 11. Debby De Clerq (studente); 12. Clement Hermans; 13. Geert Verlinden (bouwvakker); 14. Denise Van Boxstael (ID21 - bediende); 15. Norbert Verhoeven (verkoopsdirecteur); 16. Ann Amant-Van Hoorebeke (huismoeder); 17. Ann De Vleeshauwer (ID21 - bediende); 18. Anja De Taeije (arbeidster); 19. Alfons De Leeuw (bediende); 20. Carine D'Haeseleer (bediende); 21. Luc Van Impe (jurist); 22. Yvonna Van de Velde (café-uitbaatster); 23. Patrick Verbestel (brandweerman); 24. Willy Van Der Elst (gepensioneerd); 25. Ere-ambtenaar Jan De Vuyst sluit de rij.

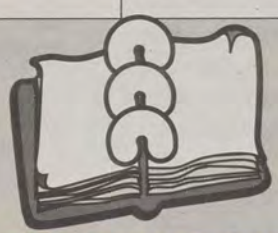

OOST-VLAANDEREN

Za. 2 sept. AALST: Verkiezingseetfestijn van VU-Aalst. Vanaf 18u. in feestzaal 't Kapelleken, Meuleschettestraat 34. Info: *Danny Denayer (053/77.79.87), Antoine* Van der Heyden (053/77.21.49) of Emi Feusels (053/77.34.66).

Zo. 3 sept. LEBBEKE: Jaarlijks mosselfestijn van VU-Groot-Lebbeke, t.v.v. het VU-infoblad 't Wielebelleke'. Van 11u.30 tot 20u. in zaal 'Ons Huis'. Info: Johny De Clerck (052/41.09.76) of Vanessa Van Nieuwenhuyze (052/41.29.42).

Zo. 3 sept. WAASMUNSTER: Fietsrally. Vertrek en inschrijving rond 13u. in het buurtcentrum van Sombeke (Veldstraat). Traject ± 15 km. Tientallen prijzen. Achteraf gezellig samenzijn. Org. A. Verbruggenkring Waasmunster.

Zo. 10 sept. LEDE: 12de VU-Barbecue in zaal Hofsmeer te Impe. Aperitief vanaf 12u. Org.: VU-Groot-Lede.

Za. 16 sept. KAPRIJKE: Zesde bal van de Burgemeester. Verkiezingsfeest van de SAMEN-coalitie in het Sportcentrum, Voorstraat 25. Deelname: 80 / 130 fr. Aanvang: 20u. Kaarten: Stijn Coppejans (09/377.49.79).

Za. 23 sept. DESTELBERGEN: Jaarlijkse uitstap. Naar Rijsel met o.m. Eurolille, Lille-Flanders, wandeling door oud stadsgedeelte en bezoek Musée des Beaux-Arts. Deelname: 1.400 fr. (alles inbegr.). Inschrijven voor 15/9 bij Roland Kerckaert (09/228.35.46). Org.: VU-Destelbergen-Heusden i.s.m. VTB.

Za. 23 sept. DEINZE: Familiefeest van VU-Deinze in de Volkskring, Markt om 19u.30. Gastspreker: Vincent Van Quickenborne. Deelname 500 fr. voor aperitief + hoofdschotel. Inschrijven voor 17/9 bij o.m. Herman Maes (09/386.24.53) of storten op rek nr. 441-7588611-40 van VU-Deinze.

Za. 30 sept. DENDERLEEUW: 4de Gezellige Hespenavond (10 verschillende soorten). Vanaf 18u. in zaal 'Parochiaal Centrum', Sint-Antoniusstraat te Iddergem. Org.: VU-Denderleeuw.

Zo. 1 okt. ERPE-MERE: Eetfestijn van VU-Erpe-Mere. Van 11u.30 tot 19u. in Sint-Janshof, Keerstraat 218 te Ottergem. Deelname 400 fr., kinderen 200 fr.

Zo. 1 okt. GENT: Visbuffet van VU-Gent-Zuid. Om 12u. in de Basisschool Sint-Paulus, Smidsestraat 76 (nabij St.-Pietersstation). Inschrijven vóór 25/9 noodzakelijk door storting op rek.nr. 068-2077640-24 van VU-Gent-Zuid. Volw. 600 fr., -12j. 300 fr. Rond 15u. bekendmaking resultaat wandelzoektocht 2000. Info: Roger Roels, 09/222.72.37.

WEST-VLAANDEREN

Ma. 4 sept. ROESELARE: Busreis 'La Coupole' en 'Planetarium' met VVVG_Roselare. Info: Trees Coffyn, 051/20.00.21. Org. i.s.m. VCLD.

Do. 7 sept. BRUGGE: Daguitstap van VVVG-Brugge-Noord naar Zichem-Scherpenheuvel. Info: 050/38.10.08.

Wo. 13 sept. BRUGGE: Dia-voorstelling door D. Leplae over 'Spanje, kunst en cultuur'. Om 15u. in de Magdalenazaal, Violierstraat 7. Deelname: 70 fr., met koffietafel 140 fr. Deuren: 14u. Org.: VVVG-Brugge-Noord.

Wo. 13 september DIKSMUIDE: Diamontage over Castilië - Hart van Spanje. Om 14u.30 in Hotel St.-Jan, Bloemmolenkaai 1. Org.: Vlaame Vrienden van de Westhoek/FVK-Rodenbachfonds.

Ma. 18 sept. BRUGGE: Didactische wandeling te Moerbrugge o.l.v. Omer Dombrecht. Org.: VVVG-Brugge-Zuid (050/38.35.12).

Do. 21 sept. BRUGGE: Sam Amssoms vertelt over zijn avonturen als globetrotter. Om 20u. in De Gulden Spoor, 't Zand 22. Deelname: 100 fr. Org.: Informativa vzw.

Ma. 25 sept. ROESELARE: Boekbespreking 'De Wolvenlus' van Nicholas Evans, o.l.v. Frans Pottie. Om 14u. in de Gaaipersstraat 2 te Roeselare. Org.: VVVG-Roeselare.

Wo. 27 sept. BRUGGE: Diamontage met 4 computergestuurde projectoren over de Nationale parken en steden in westelijk USA door Annie en Guido Cabuy. Om 15u. in de Magdalenazaal, Violierstraat 7. Deelname: 70 fr., met koffietafel 140 fr. Deuren: 14u. Org.: VVVG-Brugge-Noord.

VLAAMS-BRABANT

Do. 31 aug. SCHERPENHEUVEL-ZICHEM: Openbare gemeenteraadszitting. Om 20u.45 in Gemeentehuis te Scherpenheuvel. Info: Robert Janssens, 013/78.19.21 en Tom Aerts 0497/52.43.04.

Za. 9 sept. HALLE: Kaas- en Wijnfestijn van VU&ID-Halle. Vanaf 17u. in de Kleuterschool te Breedhout-Halle, Lennikse stwg. Keuze uit kaas- en Breugelbuffet. Info: Maria Rowe (02/361.28.04).

Zo. 10 sept. SCHERPENHEUVEL: Carpooling voor Expo-Gent. Info bij Marina Peeters, 016/78.17.37.

15 sept. TIELT-WINGE: Van 1 tot 15/9 '16de Fiets- of autozoektocht'. 25 km lang mooiste plekjes van het Hageland. Inschrijven, iedere dag (behalve dinsdag) vanaf 13u. in Tilt City, Hazepad 4. Org.: Vlaamse Kring Tielt-Winge.

Za. 16 sept. BRUSSEL: FVV viert 25 jaar. In het Vlaams parlement te Brussel. Om 10u. ontvangst en koffie, 11u. academische zitting; 12u. receptie; 13u. wandelbuffet; 15u. huldiging. Slot om 17u.

Za. 16 sept. BUIZINGEN: Pensenkermis van VU-Buizingen. Vanaf 17u. in de Don Boscozaal, Alsembergsestwg. Ook op 17/9 vanaf 11u.30.

Za. 23 sept. TIELT-WINGE: Prijsuitreiking Zoektocht. Om 19u.30 in 't Jongensschool'. Org.: Vlaamse Kring Tielt-Winge.

Za. 30 sept. TIELT-WINGE: 4de Familiequiz van VU-Tielt-Winge. Inschrijving en info: 016/63.16.29.

LIMBURG

Zo. 3 sept. HASSELT: Groot verkiezingsbraadfeest met voorstelling van kandidaten. Vanaf 18u. in Ontmoetingscentrum Rapertingen, Luikersteenweg (vlak aan afrit Hasselt-Oost). Deelname 400 fr., -12j. 250 fr. Inschrijven vóór 31 aug. bij Frieda Brepoels (011/23.30.59, fax 011/23.31.70).

Zo. 3 sept. GENK: Vlaams Braadfeest. Vanaf 17u. in zaal St.-Maarten, Stationsstraat 13. De kandidaten voor gemeente- en provincieraadsverkiezingen zullen er zijn! Gratis aperitief. Deelname: 400 fr., -12j. 200 fr. Inschrijven bij Anita Wellens-Purnal (089/24.45.05), Ivo Coninx (089/35.53.46) of Kamiel Bollen (089/36.24.17). Org. VU&ID-Genk.

Wo. 6 sept. TESSENDERLO: FVV-Tessenderlo bezoekt het kasteel Duyfhuis Het Hamel te Lummen met rondleiding door Yosine Barrones de Moffaerts. Om 14u.; om 15u.15 koffie en taart. Samenkomst om 13u.15 Vismarkt. Deelname: 350 fr.

ANTWERPEN

Za. 2 sept. KAPELLEN: Ontmoeting van de kandidaten voor de gemeenteraadsverkiezingen. Van 10 tot 13u. in de 'Oude Pastorie', Dorpstraat, Kapellen. Org.: VU&ID-Kapellen.

Ma. 11 sept. MECHELEN: Meeting met VU-voorzitter Geert Bourgeois en voorstelling kandidaten. Om 20u. in Stadsschouwburg te Mechelen-Centrum. Info: Marc Hendrickx, 0495/10.17.27.

Wo. 13 sept. MERKSPLAS: Gespreksavond met minister Johan Sauwens over Verkeersbeleid in Vlaanderen, lokale thema's..Om 20u. in zaal Van Dyck. Org. VU-Noorderkempen organiseert i.s.m. Vlaamse Kring Noorderkempen en VCLD. Info: J. Vorsselmans, 014/63.49.10.

Wo. 13 sept. TURNHOUT: Prof. Danny Pieters over 'Naar een Vlaamse Sociale Zekerheid?'. Om 20u. in CC De Warande, Keldercafé. Toegang gratis. Org. Vlaamse Kring Turnhout. Info: Klara Hertogs (014/72.45.79).

Za. 16 sept. MORTSEL: Kindermolen en info-stand van VU-Mortsel. Vanaf 8u.30 Mortsel-Dorp.

Vr. 22 sept. KESSEL: 'De 12 werken-Show'. Evenement met VU&ID-kandidaten. Gast Bert Anciaux. Optreden van Margriet Hermans. Daarna spetterend dansfeest. In de Turnzaal van Kessel, Berlaarsesteenweg. Info en kaarten (150 fr. vvk): secretariaat Els Van Weert, 03/411.27.76.

Za. 30 sept. MECHELEN: Guldensporenkomitee Mechelen nodigt uit voor operette 'Op de Purpr'en Hei' van Armand Preud'homme. Vertoningen om 14u.30 en om 20u. in de vernieuwde Stadsschouwburg, Keizerstraat. Met het versterkt toneel- en operettegezelschap 'De Nete'. Kaarten 490 fr., vvk. 400 fr. op tel./fax 015/33.72.33.

Wo. 25 okt. TURNHOUT: Karel Van Hoorebeke spreekt om 20u. in CC De Warande, Keldercafé. Toegang gratis. Org;: Vlaamse Kring Turnhout. Info: Klara Hertogs, 014/72.45.79.

Sinds een jaar of wat kunnen alle senioren die 65 jaar of meer zijn, voor slechts 100 fr. in de week een trein heen-en-weer nemen naar eender welke binnenlandse bestemming. Deze uitvinding van minister Steve Stevaert (SP) kende bij de 65-plussers een groot succes, vooral richting Vlaamse kust, wat op de zonnigste augustusdagen bomvolle treinen opleverde en de NMBS noopte extra stellen in te zetten.

◆ ACTUEEL ◆

Vlaamse trams en bussen ook voor Vlaams-Brusselse senioren?

Vele Vlaams-Brusselse 65+'ers wisten dat leeftijdgenoten in Vlaanderen gratis mochten rondtoeren op Vlaamse trams en/of bussen, die uitgebaat worden door *De Lijn*, en extrapoleerden simpelweg dat die regeling ook voor hen gold. Logisch. Maar vooral aan de Vlaamse kust was hun ontgoocheling groot: daar vielen zij uit de boot, uit de tram zo je wil. Zij moesten soms meer betalen dan voor hun trein om bvb. van Knokke naar Middelkerke met de beroemde kusttram te sporen.

DISCRIMINATIE WEGGEWERKT

Niet iedereen van die senioren begrijpt hoe zulke discrepantie mogelijk is. Eenvoudigweg omdat de Vlaamse regering die gratis regeling beslist heeft voor heel Vlaanderen, en waarvoor de vervoersmaatschappij De Lijn ook gesubsidieerd wordt. Ondanks het feit dat Brussel de hoofdstad is van de Vlaamse Gemeenschap (het Waalse gewest heeft een andere hoofdstad), is voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een andere gewestregering bevoegd en is er een andere vervoersmaatschappij, de MIVB, die daar de tram-, bus- en metrolijnen uitbaat.

Het ongenoegen van de hoofdstedelijke Vlaamse senioren groeide tijdens de voorbije zomermaanden. Dat kwam ook ter ore van minister *Bert Anciaux*, o.m. bevoegd voor Brusselse Aangelegenheden, die daarop ruggespraak hield met zijn collega *Stevaert*. En op 25 augustus was het zover. Beide ministers presenteerden hun oplossing, waarin zij voorstelden om die groep Brusselaars gratis op 'n Vlaamse tram of bus te helpen. De Brusselse hoofdstedelijke regering hoeft de Vlaamse niet te verwijten dat zij daardoor de discriminatie tussen Vlamingen uit Vlaanderen en de Brusselse Vlaamse senioren heeft weggewerkt. Het is toch vanzelfsprekend dat de Vlaamse regering de Vlaamse gemeenschap als één geheel behandelt. Het vervoersbeleid is weliswaar een gewestmaterie, maar het seniorenbeleid is een persoonsgebonden aangelegenheid en derhalve een gemeenschapsmaterie!

BEWIJS DAT JE VLAMING BENT

In het Brusselse bewijzen dat je een Vlaming bent is een ander paar mouwen. Op die persconferentie werd vooropgesteld dat in eerste instantie de taal van de identiteitskaart (IDk) een bewijs is. In Vlaanderen betalen de gemeenten én het gewest rechtstreeks aan De Lijn voor het gratis vervoer. De gemeenten betalen 600 fr. voor elke inwoner van 65 jaar en ouder, het gewest past het resterende bedrag bij. Aangezien de 19 Brusselse gemeenten niet tussenbeide komen, wordt er een omweg gemaakt via de vzw *Seniorencentrum* (voormalig Centrum 3de leeftijd) naar De Lijn toe. Grondwettelijk kan de Vlaamse regering een seniorenbeleid in Brussel voeren langs een Vlaamse instelling of organisatie. Het is duidelijk dat het Seniorencentrum zo'n Vlaamse organisatie in Brussel is, en bovendien nog uitermate aangepast voor deze doelstelling.

Al bij al schat men dat een 10.000 Vlaams-Brusselse senioren onder deze regeling vallen. Minister Bert Anciaux wil daarom aan het Seniorencentrum een fonds van 600 fr. x 10.000 = 6 miljoen fr. ter beschikking stellen.

BRUSSELSE IDENTITEITSKAARTEN

Of je een Vlaamse of Franstalige IDk in Brussel-19 hebt, hangt af hoe je die destijds bij de burgerlijke stand van je gemeente hebt aangevraagd of ... opgedrongen kreeg. Een inwijkende 'Vlaams-onbewuste' Vlaming antwoordde beleefd in het Frans als ie eerst door de bediende aan het loket in het Frans werd aangesproken (wat meestal het geval is); gevolg: Franstalige IDk voor hem of haar. Of, je vroeg beleefd in het Nederlands een inschrijving, waarop ruwweg de vraag kwam: „Vous ne parlez pas le Français?", met het bekende gevolg als je niet voet bij stuk hield. In de Brusselse kiezerslijsten wordt het adres van de stemgerechtigden steeds in de twee talen vermeld, mét de voorrang in de taal van de uitgereikte ID-kaart. Een telling in de lijsten van Sint-Gillis, Ukkel en Vorst geeft een hypermager resultaat van 4 tot 6% Vlaamse IDk's, naargelang de wijk. Men vindt er dan ook meerdere namen van Vlaamse buren en vrienden met het Franstalig adres vooraan. En wat dan met de echte Zinnekes of Ketjes, die zich in 't Brussels dialect als tweetalig bekennen, maar historisch van Vlaams-Brusselse oorsprong zijn?

Alle Vlaamse 65 plussers mogen gratis met De Lijn. Nu ja, gratis: zo'n pas kost de gemeenten (gemeenschap) 600 fr. per stuk.

KRITIEK EN REACTIES

Eigenaardig genoeg bleef het aan Franstalige zijde, waar een storm van protest kon verwacht worden, vrij kalm. Daarentegen trok dit initiatief de aandacht van een Duitse journalist. Zo werd in de *Frankfurter Allgemeine* van 30 augustus jl. in de rubriek 'Sprachgeschichten' met de nodige humor over dit heuglijk voorstel bericht: „Bus fahren und flämisch sprechen" (de auteur verwart de begrippen 'Nederlands' en 'Vlaams').

Diezelfde dag gaf *Dirk Volkcaerts*, hoofdredacteur van het Vlaamse weekblad *Brussel Deze Week*, naast de positieve bevinding de kritiek dat een vzw niet zomaar een IDk kan opvragen, laat staan een taalproef. Nochtans ziet *André vanden Broecke*, voorzitter van het Seniorencentrum, daar geen graten in: Nederlandstalig IDk of pensioensbrevet is een doorslaggevend bewijs. Overigens, als o.m. een Vlaamse ID-kaart als bewijs aanvaard zal worden, dan zie je meteen een stel Vlaams-bewust geworden Vlaamse 'meerderjarigen' in Brussel-19 naar hun gemeentehuis hollen..., gevolgd door op profijtjes beluste Franstaligen... *Brigitte Grouwels* (CVP, Brussels en Vlaams parlementslid) vindt het positief dat er een 'praktisch en een groeiend emotioneel probleem is opgelost'. Daarentegen reageerde *Jos Chabert* (CVP) aanvankelijk verbolgen, reactie met een ondertoon van 'alle senior-Belgen gelijk voor de wet'. Dit land heeft nu eenmaal gewesten en gemeenschappen en drie vervoersmaatschappijen (De Lijn, MIVB, TEC), die elk iets of wat over elkaars grenzen rijden.

VOOR ALLE BRUSSELSE SENIOREN?

Tijdens de eerste schooldag kwam er een nieuwe persmededeling van het kabinet van Bert Anciaux, met als kop 'Gratis openbaar vervoer voor alle Brusselse 65+'ers: postief'. Na enkele nachten slapen heeft minister Jos Chabert, zelf 65+'er, eindelijk toegestemd om er in de Brusselse hoofdstedelijke regering werk van te maken dat alle 65+'ers wonend in het Brussels hoofdstedelijk gewest, gratis met tram-bus-metro van de MIVB kunnen rondtoeren.

Bert Anciaux is er dus blijkbaar in geslaagd de dames en heren van Brussel-hoofdstad aan het werk te zetten om een gelijkaardige regeling uit te werken bij de Brusselse vervoersmaatschappij, de MIVB, ten bate van álle Brusselse senioren.

In een telefonisch gesprek stelde *Vic Anciaux* dat, aangezien het seniorenbeleid een persoonsgebonden materie is, de koppeling via het Seniorencentrum rechtmatig in de bevoegdheid van de Vlaamse regering valt. Hiertegen kan noch het Arbitragehof, noch de Raad van State iets inbrengen, tot spijt van *Maingain* (FDF) die dit Vlaamse initiatief benijdt, onderlijnde Vic Anciaux. Meer zelfs: álle senior-Brusselaars die een ID-kaart met een adres in Brussel-19 kunnen voorleggen, kunnen zo'n 'Lijn-paspoort' verkrijgen, op voorwaarde dat zij een stap zetten naar de Vlaamse Gemeenschap en bij het Vlaamse Seniorencentrum de aanvraag in het Nederlands indienen en alle vereiste documenten in dié taal invullen.

Dat op zo'n regeling bij Franstaligen protest zal komen is te verwachten. Nochtans, een eentalig Franstalige 65+'ers die in Dilbeek of Bachten-de-Kupe woont, krijgt ook zo'n pasje in zijn gemeente, zelfs zonder het aan te vragen.

De Brusselse hoofdstedelijke regering mag voor De Lijn of de Waalse TEC 65+'ers géén passen uitschrijven voor haar inwoners. Dat is duidelijk: zij heeft met deze Vlaamse en Waalse vervoersmaatschappijen niets te maken! Zij kan wel met de Brusselse gemeenten en de Brusselse MIVB een contract afsluiten voor gratis 65+pasjes voor álle 65-plussers die in het hoofdstedelijk gewest wonen.

Afwachten wat er van komt. Vóór de gemeenteraadsverkiezingen zal het nog niet veel wezen, alle politieke aandacht gaat immers naar 8 oktober. Misschien komt er nog wat van voor 't einde van onze 20ste eeuw. En op 6 december allicht!

Herman A.O. Wilms

Tot in de Frankfurter Allgemeine is het gratis openbaar vervoer voor Brusselse senioren onderwerp.

Seite 14 / Mittwoch, 30. August 2000, Nr. 201

SPRACHGESCHICHTEN

Bus fahren und flämisch sprechen

Ein Service für alte Menschen in Brüssel / Von Michael Stabenow

Ältere Einwohner der belgischen Hauptstadt, die das Fahrgeld für die Benutzung öffentlicher Verkehrsmittel sparen wollen, haben künftig die Wahl: Sie können schwarzfahren, riskieren dann aber, ertappt zu werden und Bußgeld

„Ketjes" (Kerlchen) oder „Zinnekes" (kleine Mischlinge), wie die Ur-Brüsseler im Volksmund zuweilen heißen, nebensächlich.

Hinzu kommt, daß 30 Prozent der eine Million Hauptstadtbewohner einen

De krachtige tekenstijl van Willy Degryse.

De jongste tijd verdween een aantal uitgeverijen van het Vlaamse striptoneel. De ene verkocht zijn zaak, terwijl de andere niet meer kon opkon tegen de groten. Toch kende de verkoop, zelfs bij de gevestigde waarden, een al dan niet lichte terugval. Op die manier wordt het voor nieuwelingen aartsmoeilijk om hun verhalen te (laten) publiceren. Een aantal onder hen bleef niet bij de pakken zitten en geeft voortaan in eigen beheer uit.

Stripauteurs kiezen vaker voor eigen beheer

We liepen tijdens de voorbije zomervakantie even langs in Brugge waar we het stripduo *Brunet-Rouck* en in Geluwe *Willy Degryse* in hun tekenstudio ontmoetten.

DE LOTGENOTEN

Scenarist Guy Brunet en tekenaar-schilder Frank Rouck (pseudoniem voor *Frank Vanden Broucke*), beiden uit de omgeving van Brugge, vormen sinds begin 1996 een stripduo dat elk jaar hondstrouw een nieuw album presenteert op het Damme stripfestival dat jaarlijks rond 1 mei wordt georganiseerd. Frank Rouck is ambtenaar bij de Vlaamse Gemeenschap en bezeten door tekenen en schilderen.

„Als autodidact in het toch enge stripwereldje besef ik maar al te goed dat het hard knokken is om met je verhalen aan de bak te komen", steekt de baardige tekenaar van wal.

„Alhoewel ik geen enkele opleiding volgde, had ik altijd al een zwak voor schilderen en tekenen. Via het kijken naar en uitproberen van bestaande materialen en technieken probeer ik een eigen stijl te verwerven. Vroeger was ik gewonnen voor het magisch-realisme en het surrealisme maar de drang naar meer verhaalruimte bracht me, eerder toevallig, bij Guy Brunet en het stripverhaal. Toch blijf ik, hoe kan het ook anders, nog altijd verliefd op de verven van een schilderijtje. Oude liefde roest immers niet. De belangstelling voor onze stripreeks 'De Lotgenoten' zet me, nog meer dan vroeger, achter de tekentafel. Doorheen het jaar teken ik veelal van zeven uur 's avonds tot half elf wat op jaarbasis al een aardig aantal uren zal zijn."

PASSIE VOOR HET VERLEDEN

Franks passie voor mystiek, godsdiensten, oude beschavingen en het bovennatuurlijke klonken ook drukker-graficus Guy Brunet als muziek in de oren. „Ik heb inderdaad een zwak voor het schrijven van scenario's."

Als we hem polsen naar zijn verbondenheid met het onderwerp van de strips antwoordt hij: „Voor het eerste deel 'Het Orion Mysterie' uit onze stripcyclus verrichtte ik opzoekwerk in bibliotheken, naslagwerken en eigen archiefstukken. Het mystieke en het mysterie van ons bestaan heeft mij altijd al sterk geboeid wat doorheen de vier verhalen van onze reeks zeker tot uiting komt."

Het uitgangspunt van de cyclus 'De Lotgenoten' is de intrige van de mens voor vroegere wereldmysteries. Volgens scenarist en tekenaar laten sommige van die feiten, in hun juiste verband gezien, toe om aan te nemen dat we misschien toch niet de enige wezens in dit universum zijn...

Het eerste deel 'Het Orion Mysterie' start in Parijs en leidt de hoofdfiguren *Nico* en *Babette* naar de duistere kant van het Vaticaan waar een geheim genootschap van kerkleiders een luguber geheim verborgen wil houden. In deel 2 'De Poort' voert de geheimzinnige professor dr. *Fritz Muller* hen mee naar het ondergrondse labyrint aan de voet van de Sfinx. Of onze 'Lotgenoten' het inferno overleven, kan je ontdekken in deel 3 'De Illusie' waarbij de maat en de geometrie van het kristal niet langer evident lijkt. Het voorlopig laatste deel 'Dur-An-ki' of het verbond tussen hemel en aarde laat Nico en Babette weer op zoek gaan naar aanknopingspunten met het Orion Mysterie. Babette wordt ontvoerd terwijl de wijsheid over enkele, essentiële elementen duur betaald wordt...

Deel 5, dat rond mei 2001 verwacht wordt, laat onder de titel 'De cirkel van Doeat' zien dat de oude tempels en piramides nog slechts een flauwe afspiegeling zijn van wat ze ooit zijn geweest. Het Vaticaan bereidt, binnen de ruimte van de Sint-Pietersbasiliek, een echte verbinding tussen hemel en aarde voor.

Dat de reeks stilaan ook bij het grote publiek bekend raakt, stijgt het duo zeker niet naar het hoofd. „In het begin werden we nogal met argusogen aangekeken. Niet zozeer om het echte stripverhaal dat we afleverden, maar wel met de zaken daar rond als verdeling of venijnige zetduiveltjes... Jaloezie zal hier zeker wel zijn deel in hebben!"

ZWERVENDE JORAN

Ook voor Willy Degryse (47) uit Geluwe verliep de zoektocht naar een uitgever niet zoals hij het zelf wou. „Er was een zekere belangstelling maar die stootte altijd op tegenargumenten als volgeboekte productie, interne problemen of andere, lopende contracten", vertelt Willy. „Tot slot bleven er twee uitgevers over waarvan de ene slechts wilde spreken over een percentage op de verkoop en een vergoeding vanaf het derde album, terwijl de andere me onmiddellijk wilde opzadelen met een contract van minstens 10 albums over evenveel jaren. Het sprak vanzelf dat ik daar niet op in wilde gaan want striptekenen is voor mij een vrijetijdsbesteding die ik wil aangaan zonder verbintenissen en op mijn tempo."

Willy Degryse: „Het stripboek uitgeven in eigen beheer leek me dan ook de enige en ideale manier om mijn werk onder het grote publiek te verspreiden. Bovendien kan ik door mijn beroepservaring als graficus een groot gedeelte van de technische productie zelf uitvoeren. Zo sta ik in de drukkerij zelf in voor het filmen van de originelen, de filmretouche, de montage en de plaatkopie."

Degryse, die nooit een echte opleiding striptekenen kreeg, laat zich voor zijn werk leiden door het realistische genre waarbij hij enorm veel bewondering koestert voor tekenaars als *Sirius, Aidans, Hermann, Sels* en vooral *Hans Kresse*.

„Als tiener sleet ik uren met het bewonderen van hun tekenkunsten en vroeg ik mij af 'hoe doen die mannen dat toch?' terwijl ik ook 'surrogaathelden' aan de hand van die talrijke voorbeelden op papier zette."

Degrijses voorliefde voor de Keltische wereld bracht de tekenaar bij het hoofdpersonage *Joran*, de zwervende ridderfiguur, die zijn avonturen beleeft in het land van Ardan. In het eerste deel 'Het verborgen land' ontdekt hij een wereld waar onmetelijk opgeslagen schatten bewaakt worden door kwade machten. In het tweede deel 'Het kind van de beer' heeft het geheimzinnige Neter-volk zich meester gemaakt van een wel zeer eigenaardige buit: een kind dat de inzet wordt van bizarre offerplechtigheden. De ontknoping van het verhaal laat Koorox, de beer, op het toneel verschijnen...

Haddock

↠ ***De Lotgenoten. Frank Rouck, Montpellier 28, 8310 Brugge. Tel : 050/35.25.53 of 0479/33.32.32.***

↠ ***Joran. Willy Degryse, Emile Huysstraat 46, 8940 Geluwe. Tel : 056/51.10.80.***

Vanaf volgende week in WIJ

Zigeuners: volk zonder grenzen?

Toen in 1998 enkele honderden zigeuners, afkomstig uit Slowakije, wilden doen wat tienduizenden al vóór hen gedaan hadden, namelijk zich hier zonder toelating, onwettelijk, vestigen, werden ze prompt naar hun land van herkomst teruggestuurd. Er was wel wat deining in de media en politici gingen zelfs op reis naar Slowakije om de omstandigheden na te gaan waarin die mensen daar leefden.

Zigeuners hebben hier geen volksgenoten in partijen, gemeenteraden, parlement en media. Ze hebben geen eigen territorium zoals andere inwijkelingen. Ze hebben niet eens een tot historische heimat geproclameerd 'beloofde land' om naar uit te kijken.

Volgens de Europese Commissie wonen er in elf landen van Oost-Europa alleen al ongeveer 6 miljoen zigeuners, meestal Roma. Het grootste aantal verblijft in Roemenië: 2 tot 2,5 miljoen. In Bulgarije wonen er ongeveer 800.000, in Hongarije zo'n 600.000, in Slowakije een half miljoen, in Tsjechië ca. 300.000, in Macedonië ca. 250.000, in Albanië ca. 100.000 en verder in Polen, Bosnië, Oekraïene elk ongeveer 50.000.

Door de Europese Commissie wordt vanaf 1993 jaarlijks 300 miljoen fr. te hunner beschikking gesteld. Maar met geld alleen los je zo'n mensenprobleem niet zomaar op.

In enkele afleveringen wil het weekblad *WIJ* nagaan wie dit 'volk zonder grenzen' is, in de hoop te achterhalen of zigeuners wel een volk zijn. En wat er waar is van de beschuldigingen dat zigeuners allemaal dieven en onbetrouwbaar zijn. Net zoals de vraag moet gesteld worden of de omschrijving 'kinderen van de wind' meer waard is dan een romantisch verzinsel.

In concert

Op dinsdag 12 september a.s. zakt de Amerikaanse groep *Steely Dan* naar Vorst Nationaal af. Steely Dan debuteerde in 1972. Meteen worden stijl, tekst en productie van de groep bepaald door het gekke duo *Donald Fagen* en *Walter Becker*.

Beide virtuozen schrijven meeslepende en intussen wereldberoemde popsongs als '*Do It Again*' en '*Rikki Don't Lose That Number*'. Kenmerkend voor hun stijl zijn de jazz-invloeden, de warme fusion, de soepele melodielijnen en de uiterst verfijnde arrangementen. Becker en Fagen koppelen het subtiele aan de perfectie en het ironische aan het poëtische. Dat houden ze vol tot 1981, wanneer de sterke persoonlijkheden eigen paden gaan bewandelen. Overigens zagen ze reeds in de zomer van 1974 af van live-concerten. Niettemin

doet, 17 jaar later, een optreden in een club in New-York het duo besluiten om terug samen te werken. Al laat dit nog enige tijd op zich wachten: Becker en Fagen brengen niet voor het nieuwe millennium de gunstig onthaalde schijf '*Two Against Nature*' op de markt. Deze CD zullen ze wellicht uitgebreid voorstellen tijdens hun optreden in Vorst Nationaal, nadat ze er twee jaar geleden reeds een uniek concert gaven.

Steely Dan, dinsdag 12 september a.s. om 20u. 30 in Vorst Nationaal. Tickets: tel: 0900-00.991.

◆ MENGELWERK ◆

Sint-Niklaas toont art deco

Op het gebied van cultuurtoerisme profileert de stad Sint-Niklaas zich de jongste jaren steeds sterker met zijn art decopatrimonium. „In het programma van de Open Monumentendag van zondag 10 september krijgt de interbellumarchitectuur grote aandacht," aldus VU-schepen van Cultuur en Toerisme *Lieven Dehandschutter*. „Je kan o.m. de modernistische Christus Koningkerk uit 1937 bezoeken en het Volkshuis in zuiver art decostijl uit 1925. Een geleide stadswandeling besteedt grote aandacht aan de Mgr. Stillemansstraat - dé art decostraat bij uitstek in Sint-Niklaas. Verder is er een toeristische wandelzoektocht die een heuse speurtocht is naar het art decopatrimonium in de stadskern. Echte kunstliefhebbers kunnen zich nog een prentkaart en een poster over art deco in Sint-Niklaas aanschaffen."

Het stadsbestuur van Sint-Niklaas heeft reeds heel wat inspanningen geleverd om de eigenaars en bewoners bewust te maken van de waarde van de art decogebouwen. „Sensibilisering is nodig maar volstaat niet," zegt schepen Dehandschutter, „we hebben daarom ook de zgn. balkonbelasting afgeschaft die vooral de eigenaars van art decowoningen trof. Verder werd er een stedelijke premie ingevoerd voor onderhoudswerken aan niet-beschermde, waardevolle gebouwen. Er is echter nog heel wat te doen inzake regelgeving. Ik ben blij dat minister *Sauwens* opdracht heeft gegeven om in Sint-Niklaas de beschermingsprocedure in te zetten voor een honderdtal gebouwen en sites. Daarnaast moet het stadsbestuur de eigen stedenbouwkundige normen verfijnen om te voorkomen dat waardevolle maar niet-beschermde art decogebouwen gesloopt worden. Hiervoor werd eerder dit jaar de nieuwe functie van deskundige monumentenzorg gecreëerd."

Studio Debro, Sint-Niklaas

De poster over het art decopatrimonium in Sint-Niklaas met v.l.n.r. op de foto schepen Lieven Dehandschutter, fotograaf William Van Kemseke, ontwerper Luc Van Meervenne en art decodeskundige Anthony Demey.

De art decoposter (70x100 cm) kost 300 fr. en de prentkaart (10,5x15 cm) 15 fr. Inlichtingen over poster, prentkaart en Open Monumentendag in Sint-Niklaas zijn te bekomen in het Toeristisch Infokantoor, Grote Markt 45, 9100 Sint-Niklaas, tel. 03/777.26.81, fax 03/777.27.48.

HOOFDBREKER

Opgave 17

Horizontaal

1. Deze jongens zijn handig met vlag en wimpel (10)
7. Ere-divisievoetbalclub uit Waalwijk (3)
9. Dubbele klinker (2)
10. Gemeente aan de Maaskant (7)
13. Deze Duitse stad kreeg het hard te verduren op het einde van W.O.2 (7)
17. Verzekeringscontract (5)
19. Muzikant met veel adem (15)
21. Jongensnaam (4)
22. Plaats in Gelderland (3)
23. Boom (2)
24. Nieuwe Maan (afk.) (2)
26. Deze ontploffing heeft haar eerste letter verloren (3)
27. Kloosterlinge (3)
28. Trots (4)
30. Deel van een piano (5)
32. Soort stof (5)
34. Astatium (2)
35. Europeaan (3)
36. Loot (3)
37. Abdijbier (8)
38. Dubbele klinker (2)
39. Bevroren water (2)
40. Bij verkiezingen mag iedereen de zijne laten gelden (4)
43. Schoeisel (7)
46. Technetium (2)
47. Fries water (2)
48. Genoeg gekookt (4)
50. Naar men zegt is dit de beste saus (6)
53. Laatstgenoemde (afk.) (2)
55. Woonschuit (3)
56. ...wie ere toekomt (3)
57. Niet meer wakker (7)
61. Kosmos (6)
62. Deel van een breuk (6)
63. Soort berggeit (4)

Verticaal

1. Befaamde wielerdriedaagse eind augustus (16)
2. Vestiging (12)
3. Die krijgt brons (5)
4. Griekse kolonie in Zuid-Italië (4)
5. Met twijgen versierd weefsel (11)
6. Tin (2)
7. Opstootjes (6)
8. Zagevent (8)
11. Schilder met een fruitige naam (5)
12. Rund (3)
14. Telwoord (3)
15. Trage voetganger (10)
16. Dozijn (afk.) (2)
18. Senior (2)
20. Krampachtig (9)
25. Een wijze uitdrukkend (6)
29. Verdwenen Waalse partij (2)
31. Dit wordt tegenwoordig veel toegepast bij lijstvorming (6)
33. Ex tempore (2)
41. Platte vloersteen (5)
42. Deze vogel heeft een meisjesnaam (5)
44. Deca (afk.) (2)
45. Planeet (5)
49. Slede (2)
51. Munt eenheid (3)
52. Tijdperk (3)
54. Soort antiloop (4)
55. Vorm van "eten" (2)
58. Juweel (3)
59. Kuuroord in Duitsland (3)
60. Bijbelse stad (2)

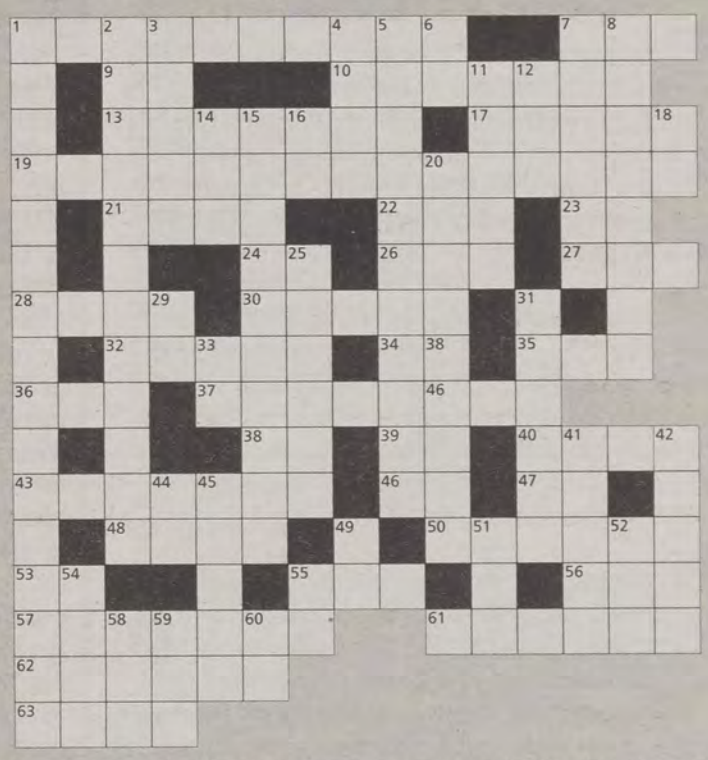

Oplossing opgave 16

Horizontaal: 1. Randgeval; 9. Aisis; 13. Erin; 14. Valavond; 17. Na; 18. Dal; 19. Koekoek; 21. Udo; 23. Iberië; 25. Een; 27. New Orleans; 28. Idee; 29. Sn; 30. Schemer; 33. Re; 34. Otto; 36. Canabis, 38. RR; 39. Aval; 41. Saus; 43. Glas; 45. Marleen; 48. Pil; 49. AA; 50. Em; 51. Aerton; 53. Stère; 55. TNT; 56. Gelag; 59. Kers; 61. Ader; 62. Tegenhouden; 66. Ee; 67. Oudenburg; 68. Tulsa.

Verticaal:1. Regenboog; 2. Ar; 3. Nieuwstraat; 4. Dn; 5. Eva; 6. Valies; 7. Al; 8. Lakenhallen; 9. Anke; 10. Ido; 11. Inkeer; 12. Sa; 15. Vorsen; 16. Oei; 18. Dor; 20. Eed; 22. Donors; 24. Baccarat; 26. Neerslag; 28. Iris; 31. Manet; 32. Eb; 35. Jammerhout; 37. Sap; 40. Va; 42. Ui; 44. Lasten; 46. Ertsen; 47. Noga; 50. Eren; 52. Neder; 54. Eke; 57. Leeg; 58. Ar; 60. Soul; 63. "uds"; 64. Deal; 65. NB.

Winnaar deze week is **Godfried Van Maele** uit de Tieltstraat 76 te 8740 Pittem. Hij krijgt binnenkort zijn prijs thuisbezorgd.

De briefkaart met de oplossing van opgave 17 verwachten wij **ten laatste op maandag 18 september** op ons adres: Barrikadenplein 12 te 1000 Brussel.

KINO-EYE 4

NIEUW IN DE BIOS

'Kino-eye 4' is de Engelse titel van een filmreeks genaamd 'Screening Violence' die loopt in het Antwerps Centrum voor Beeldcultuur van 29 september tot 7 oktober a.s., met de steun van de Provincie Antwerpen. Ze omvat heel wat films, een vijftiental lezingen en debatten en 'games, books & magazines', zoals de folder zegt. De bedoeling is een thema te belichten ('Geweld') dat de afgelopen jaren voor nogal wat controverse heeft gezorgd, niet alleen in de filmwereld, maar ook in het theater en de beeldende kunsten. Natuurlijk zijn voorstellingen van geweld anders dan in de reële wereld en wat niet gewelddadig lijkt in de realiteit kan dat in zijn uitbeelding wel zijn. En omgekeerd.

Alles opent met een lezing van Karin Spaink, schrijver en columnist (Het Parool, De Groene), die het in haar werk vaak over lichamelijkheid en technologie heeft, een lezing dus over horror & thrillers, slashers & killers. Daarna volgen Stefan Hertmans en Bill Thompson. Dezelfde dag kan je ook (opnieuw) gaan kijken naar 'Hellraiser II', 'Natural Born Killers', 'C'est arrivé près de chez vous' en 'Scum'. Er zijn de volgende dagen nog lezingen van Martin Baker, Annette Hill, Pieter Spierenburg, Gewijde Behaeghel, Pascal Lefèvre, Paul J. Brown, Gust De Meyer, Jeffrey Goldstein en Sara Bragg. Andere films die op het programma staan zijn 'Straw Dogs', 'South Park', 'Cannibal Holocaust', 'Savage Streets', 'The Matrix', 'Jungfrukällan', 'Bad Lieutenant', 'Funny Games' en 'Crash'.

Een uitgebreide folder is te verkrijgen bij het Centrum voor Beeldcultuur, tel. 03/234.16.40, fax 03/226.27.64, e-post cvb@pandora.be. Meer info vind je ook op de website www.antwerpen.be/cvb

Willem Sneer

◆ MEDIA ◆

Brothers onder elkaar

Op het moment dat op VT4 'De bus' van start ging, liep op Kanaal 2 (van 'Big Brother') de film 'Speed', waarin een bus met ontploffing wordt bedreigd ...

■ *Etienne Schouppe* vertelde vorige week aan *De Morgen* (31 aug. jl.) dat de criminaliteit op de spoorwegstations was verdubbeld. De krant maakte een fout die ze wel meer maakt: ze zwierde het zonder meer op de voorpagina. Om één dag later te moeten vaststellen dat het onmogelijk was iets zinnigs te zeggen over die cijfers gezien er geen materiaal voorhanden was van de voorgaande jaren.

■ Die tweede dag wist de krant te melden dat haar uitgever *De Persgroep* plannen heeft om in Antwerpen een gratis weekblad op de markt te brengen. De krant, verspreid op een oplage van rond de 75.000 exemplaren, zou alvast geen concurrent worden van *De Nieuwe Gazet*, de Antwerpse versie van *Het Laatste Nieuws*. Plannen voor andere steden zijn er voorlopig niet in Persgroep-middens. „We doen het uitsluitend in Antwerpen. Daar klopt het economische hart en enkel daar vinden we een voldoende groot homogeen doelpubliek" luidde het in *De Morgen*.

■ Twee onderwerpen overheersen de kranten van het moment: gemeenteraadsverkiezingen en 'Big Brother'. Een combinatie van beide sferen (politiek en TV) doet het dan zeker goed. *Gazet van Antwerpen* en *Het Belang van Limburg* brachten vorige week (31 aug. jl) dan ook een overzicht van alle BV's die kandideren bij de komende stembusgang. Met ook de obligate interviews. Lachwekkendste antwoord: *Phaedra* 'Ik ben van Brugge' *Hoste*. Zij zag *Renaat Landuyt* als burgemeester van Brussel. Lachwekkendste - of indroefste - vraag: „Wie is voor u (qua uiterlijk) de aantrekkelijkste politicus/politica van het land?" Mijn God, mijn God, waarom heeft u ons verlaten?

De ultieme vervlakking?

De week in beeld, alle kanalen

„Geef mij nu eens één reden waarom ik op uw partij en niet op een andere zou stemmen" vroeg het vleesgeworden opgeheven vingertje *Yves Desmet* aan *Bert Anciaux*, te gast in 'Stoelendans' (VTM). De Vlaamse minister troostte zich de moeite om op deze non-vraag te antwoorden. Hij had hem de tegenvraag moeten stellen: „Geef mij nu eens één reden waarom ik *De Morgen* zou lezen en niet een andere krant." We hebben - u vergeeft het ons - het verdere debat niet afgewacht.

Met de lokale verkiezingen in het vooruitzicht maken alle stations zich weer op voor een rondje infotainment. Mensen als *Siegfried Bracke*, logebroeder en toch zowat het zelfuitgeroepen boegbeeld van de Wetstraatverslaggevers van de openbare omroep, vormen duo's met *Ben Crabbé*, die wij overigens waarderen voor het werk in zijn sector. 'Jawel', zo vertelde Bracke aan 'Voor de dag', 'het programma zou informatief worden, maar omdat het voor het brede publiek was, moest er hoe dan ook een knipoog in'. Het lijkt ons een compleet fout uitgangspunt: juist omdat het voor een groot publiek wordt gemaakt, is dat een uitgelezen kans om mensen te doen inzien dat politici geen complete randdebielen zijn.

Al rijst ook daar twijfel. In 'TV6' van *Luc Alloo* worden ze verondersteld te antwoorden op vragen als 'Hoe hard zal *Jean-Pierre van Rossem* rijden van Gent naar Brussel?'. *Joyce de Troch* wordt opgevoerd als de natte droom van een staatssecretaris en de *one night stand* van de fractieleider van de christen-democraten. Een playgirl die *Van Peel* bespringt: onuitgegeven. De verliezer van deze hoogstaande politieke kwis had de pech geïnterviewd te worden door een schertsfiguur die ooit met opgeheven hoofd de naam *Hugo Camps* mocht dragen. Of misschien had *Patrick Janssens* wel geluk: bij al dat verbaal gemasturbeer doet de inhoud van het antwoord er niet zoveel toe. Hoezeer het ook te betreuren is, te vrezen valt dat politici zich tot dit soort onzin moeten verlagen om ook bij de verbredende lagen van de bevolking ingang te vinden. En haast hoopvol moeten uitkijken naar een uitnodiging om zich uit vrije wil belachelijk te laten maken. Mensen die het kunnen weten, zoals *Walter Zinzen*, wordt omwille van de lieve kijkcijfers het zwijgen opgelegd. Niet meer, niet minder. Voor een openbare omroep is dat bedenkelijk ...

Goed nieuws is er ook: zoals 'Stoelendans' tracht ook 'De zevende dag' zijn infotainment op een iets hoger niveau te tillen. We hebben zondag jl. pas afgehaakt toen een kamerlid van de VLD met weinig verholen trots het verhaal zat te doen van twee dieven die hij te vlug was afgeweest. Het lijkt ons dat deze man dan ook nog bergen werk te verzetten heeft in zijn parlementair mandaat ...

Al zappend kwamen we terecht bij - alweer - de gewezen bajesklant Jean-Pierre van Rossem. Hij werd er geflankeerd door *Wim Schamp* en *Anke Van dermeersch*. Dit Nederlandsonkundig drietal was te gast bij *Jurgen Verstrepen* die een zondagse 'Wit-Zwart'-sessie hield op de kijkradio van *Top Radio*. 'Elegant' is niet het woord dat wij zouden gebruiken bij dit soort lulprogramma's. Pure Vlaams Blok-propaganda onder het motto 'Dit is wat er leeft, dit vraagt de kijker, hiermee maken we winst'. Dat maakte *News of the world* ook met de publicatie van een lijst met pedofielen. Vraag het eens na aan de vijf mensen die onschuldig werden gelyncht door tuig van de richel dat niet eens voldoende hersens heeft om het verschil na te gaan tussen een 'pediater' en 'pedofiel'. Het ergste is nog dat dit soort mensen zichzelf ziet als vrijheidsstrijders. En dat ze ongestraft hun gang kunnen gaan.

'Big Brother' en 'De Bus'? Wij hebben daarover geen mening. Het interesseert ons hoegenaamd niet. We lezen wel in de krant of ze met elkaar neuken. Of elkaar het hoofd inslaan. Mogen we wel verwachten dat de deelnemers - zoals iedereen in dit land - op 8 oktober a.s. een stem zullen gaan uitbrengen? Of is 'deelnemen aan een TV-programma' tegenwoordig ook al een reden om de democratie nog verder uit te hollen?

Krik

The Rock De meermaals gelauwerde oorlogsveteraan Hummel komt op voor de rechten van de nabestaanden van gesneuvelde soldaten. Omdat zijn eisen niet worden ingewilligd, verzamelt hij rond zich enkele oudgedienden, dringt de gevangenis van Alcatraz binnen en gijzelt er enkele bezoekers. Amerikaanse actiethriller van Michael Bay uit 1995. **Zat. 9 sept., VT4 om 21u.05**

Sylvester Stallone en Ornella Muti in 'Oscar'. Zon. 10 sept., VT4 om 20u.15

Speed 2: Cruise Control Alex Shaw heeft voor zijn vriendin Annie altijd verzwegen dat hij deel uitmaakt van een elitegroep van de politie. Wanneer zijn ware activiteiten aan het licht komen is zij in alle staten. Alex probeert het goed te maken door haar een cruise cadeau te doen. Na enkele dagen wordt het schip gekaapt door een psychopaat. Amerikaanse actiefilm van *Jan De Bont* uit 1997. **Maan. 11 sept., Kanaal 2 om 21u.**

Le Professionel De Franse geheimagent Joss Beaumont wordt naar Malawi gestuurd om er dictatorpresident Njala uit te schakelen. In het Afrikaanse land is men op de hoogte van Beaumonts plannen en hij wordt opgesloten. Na twee jaar slaagt hij erin te ontsnappen ... Franse actiefilm van Georges Lautner uit 1980. **Dins. 12 sept., VT4 om 22u.45**

Untamed Heart Adam, een teruggetrokken, een beetje bizarre jongen, is stiekem smoorverliefd op Caroline, de serveerster uit het restaurant waar ze beiden werken. Op een nacht redt hij haar uit de klauwen van een stel aanranders en ze beginnen een passionele relatie. Amerikaans romantisch melodrama van Tony Bill uit 1993. **Woens. 13 sept., Kanaal 2 om 21u.**

Zembla: Liegen voor het goede doel Documentaire over de werkwijze en de praktijken van de hulporganisatie 'Foster Parents'. Al meer dan 15 jaar ligt deze organisatie onder vuur omdat hun beloften niet worden waargemaakt. In september praat de Tweede Kamer over het al dan niet toekennen van de jaarlijkse 10 miljoen gulden subsidie. **Dond. 14 sept., Ned. 3 om 21u.17**

Boys on the side Amerikaanse film van Herbert Ross uit 1995. Nachtclubzangeres Jane DeLuca uit New York wil haar geluk gaan beproeven in Los Angeles. Onderweg maakt zij kennis met Robin, een jonge mondaine vrouw die aan aids lijdt en naar San Diego wil. In Pittsburgh brengen zij een bezoek aan Holly's vriendin Jane. Die heeft net haar gedrogeerde man een flink pak slaag gegeven en vreest dat hij de klappen niet zal overleven. Geslaagde feministische roadmovie die hulde brengt aan de kunst van het overleven en de waarde

Hoopvolle boodschap

De oproep van de heren *Verdoodt* en *Vandenberghe* voor verzoening is een hoopvolle boodschap voor de toekomst. De Vlaamse beweging moet zonder schroom vooruit durven kijken, en mag niet nodeloos ter plaatse staan trappelen. Conservatisme en xenofobie die in sommige kringen van de Vlaamse beweging leven, ondermijnen de dynamiek van die beweging. Daarom vind ik het eerlijk van de heer Verdoodt om een pardon aan te bieden. Eerlijk t.o.v. van het verleden en eerlijk t.o.v. de generatie van morgen. We kunnen en mogen niet ontkennen dat er fouten zijn geweest. Dit pleit België niet vrij voor wat het tijdens de repressie toegelaten en aangemoedigd heeft. Helemaal niet. Het is nu aan België om excuses aan te bieden. Dromen van amnestie heeft evenwel geen zin meer, die komt er niet. Mocht die er toch komen, dan is het 20 jaar te laat.

Het pardon en de oproep tot verzoening geven de Vlaamsgezinde jongeren de kans om nu complexloos verder te bouwen aan Vlaanderen. De jeugd mag zich immers geen zorgen maken over gisteren, maar moet zich engageren voor wat er morgen te wachten staat: een Vlaamse natie in het Europa van volkeren.

Harry De Paepe,
Dendermonde

Ook dit is Belgisch

In de Ardennen bij vrienden naar de match België-Kroatië gekeken en helemaal niet verbaasd over de uitslag. De verrassing kwam pas achteraf toen de RTBf-journalist *Branko Strupar* naar zijn mening over de wedstrijd tegen zijn (ex-) Kroatische landgenoten vroeg. Tot ieders verbazing gebeurde het vraaggesprek in het ... Nederlands!

Men kan enkele lessen uit dit voorval trekken.

Een. Als Franstaligen moeten, kunnen ze wél Nederlands spreken, de nukkige Waalse ministers moeten daar maar een voorbeeld aan nemen. Doen ze dat niet dan zij ze te kwader trouw.

Twee. Wanneer een buitenlander in Vlaanderen goed wordt opgevangen kan hij zich op korte tijd fatsoenlijk uitdrukken in onze taal. Het zijn maar de echt onwilligen die het nooit zullen leren.

P. Provoost,
Antwerpen

Carrefour (1)

De gemeente Sint-Pieters-Leeuw vraagt zijn inwoners om het nodige te doen om het extremistisch-Frantalige 'Carrefour', verspreid door De Post, aan afzender terug te bezorgen. Jaren reageerde de gemeente niet op het verspreiden van dat tijdschrift. Nu pas, 5 vijf weken vóór de verkiezingen, schiet men wakker. Ik kan niet anders dan dit een vreemde en veel te late Vlaamse 'reflex' noemen. Het gemeentebestuur van Sint-Pieters-Leeuw weet niet wat het wil en blaast warm en koud tegelijk: enkele weken geleden nog nodigde het in een officieel bericht aan de bevolking o.a. de Franstaligen in het Frans uit om deel te nemen aan de 11 julivieringen. Laag-bij-de-vloerse stemmenronselarij, is dit.

Rik Wouters,
Ruisbroek

Carrefour (2)

Waarom worden er in WIJ geen acties voorgesteld tegen de FransDolle Fascisten van 'Carrefour'? Waarom doet de VU nooit iets buiten wat gepalaver?

40 jaar geleden ben ik in Halle gestart met een terugzendactie. Het is zo eenvoudig als maar kan: omcirkel het afzendadres op 'Carrefour' (in casu: Postbus 44, St.-Genesius-Rode) schrijf er bij 'terug aan afzender' en steek die 'Carrefour' in een postbus. De Post is verplicht de 'zending' als 'niet aanvaard' te bestellen met eventueel strafport aan bestemmeling. Waarom propageert men niet zoiets bij ons?

Op die manier hebben wij hier destijds in Halle alle (een 150-tal) tweetalige reclames ééntalig gekregen (na een maand waren wij met slechts 14 'terugzenders' en ook al heeft het bij Delhaize vier jaar geduurd).

Ook al rekent men geen strafport of zo, de post zal er in ieder geval serieus verveeld mee zijn, en hoe meer wij die franskiljons vervelen, hoe beter vind ik toch - zij moeten het dan maar zelf met die fascisten klaren.

Wij moeten geen ETA of Noord-Ierse toestanden nastreven maar 'al te braaf is buurmans gek' weet je wel!

Luk De Temmerman,
Buizingen

FDF

Onlangs kreeg ik verkiezingsdrukwerk van het FDF in mijn brievenbus. Hierin werd gepleit dat overheidsfuncties in Brussel enkel nog aan Franstaligen zouden worden toegewezen. Een Vlaming uit Schaarbeek vertelde me dat hij vroeger zelfs ooit eens een FDF-pamflet in zijn bus had gevonden waarin werd gepleit dat Brussel diende te worden 'gezuiverd van de Vlamingen'. Zelfs het Vlaams Blok durft dergelijk taalgebruik aan het adres van allochtonen niet openlijk te hanteren. Ik stel vast dat er een cordon sanitair bestaat rond het Vlaams Blok maar helemaal niet rond het FDF. Is racisme aan het adres van de Vlamingen misschien minder erg dan racisme tegenover vreemdelingen? Als men Vlamingen in bepaalde Brusselse ziekenhuizen weigert te verzorgen in hun moedertaal, heeft dit niets met onkunde van de Nederlandse taal te maken maar alles met onwil van bepaalde arrogante Franstaligen om deze te spreken. Ook elke Franstalige heeft immers Nederlands geleerd op school, zeker in Brussel. Mocht men in een Antwerps ziekenhuis aan een Marokkaan niet de gepaste medische zorgen verstrekken (want dit is het gevolg van het taalprobleem) omdat hij niet goed Nederlands spreekt, zou dit wellicht een nationale politieke crisis uitlokken. En terecht. Als dit in Brussel gebeurt ten nadele van de Vlamingen, is dit voor de Franstaligen en hun objectieve belgicistische bondgenoten van Agalev niet belangrijk genoeg om over gepraat te worden. Wat moet er nog meer gebeuren vooraleer vele Vlamingen zich hiervan bewust worden? Vlamingen, open jullie ogen voor het FDF ze sluit!

Kristof Agache,
Brussel

Bintjes

Met grote aandacht de schrijnende brief van *Rik Dedapper* (*WIJ*, 31 aug. jl. - 'Bintjes en stikstof') gelezen. Als dit waarheid is - en wie ben ik om te twijfelen aan de kennis van een ervaren man als Rik Dedapper?- dan vraag ik mij af waarom het debat over deze schande nog niet in een van onze parlementen is gevoerd. Vergis ik mij dat noch VU-, noch Agalev-verkozenen zich met deze zaak hebben ingelaten? Waarom niet?

In het afgelopen weekeinde in 'Nova' (Ned 3) een zinvol debat gehoord tussen een vertegenwoordiger van de Nederlandse biologische tuinders en een landbouwprof. uit Wageningen.

Kan dit bij ons nu echt niet zo?

Jan de Laet,
Antwerpen

Advertentie

O.C.M.W.- ANTWERPEN
Algemeen Centrumziekenhuis Antwerpen
Campus Stuivenberg
Dienst voor Psychiatrie
1 plaats van
GENEESHEER-DIENSTHOOFD
(groep A-1) voltijds wordt openverklaard.

De kandidaat dient erkend te zijn als neuropsychiater of psychiater, en dit ten minste sedert 8 jaar.

De functie omvat :
- het beleid voeren van de klinische activiteiten van de dienst psychiatrie van Campus Stuivenberg en de diverse extra-murale diensten geestelijke gezondheidszorg voor volwassenen van het O.C.M.W. Antwerpen;
- het verder uitbouwen van de opleiding van de G.S.O.'s psychiatrie;
- het bevorderen en aanmoedigen van klinisch wetenschappelijk onderzoek;

Meer gedetailleerde omschrijving van de functie kan bekomen worden bij: Dr. R. Desnyder, campus Stuivenberg, tel. 03 217 77 50, fax 03 217 77 52 of tel. 03 237 55 25. Prof. Dr. Cosyns, tel. 03 821 34 19, fax 03 825 16 41.

Inschrijvingsformulieren en volledige voorwaarden te bekomen op de 7e Directie/Personeelszaken, Lange Gasthuisstraat 39 te 2000 Antwerpen, tel. 03 223 57 11

Opgave dient gedaan van de **huidige activiteiten**. Ingevolge het statuut van het geneeskundig personeel is het aan de leden ervan slechts toegelaten nevenactiviteiten uit te oefenen na een voorafgaande toelating van de Raad van het OCMW: zulks impliceert de verbintenis zich tot de toegelaten nevenactiviteiten te beperken.

De aanvragen dienen op het Secretariaat, Lange Gasthuisstraat 39 te 2000 Antwerpen toegekomen te zijn **uiterlijk op 29.09.2000.**

Het inschrijvingsrecht bedraagt: 400 fr

De familiezaak met traditie
sedert 1910
Marleen en Annemie Pauwels
Oude Brugstraat 16
9200 (Schoonaarde) Dendermonde
Tel. 052 42 32 46
Afhalen van palinggerechten mogelijk

Openingsuren: van maandag tot en met donderdag: 12 uur tot 14.30 uur - 18 uur tot 21.30 uur
Zaterdag: 18 uur tot 22 uur
Zondag: 12 uur 21.30 uur
Verlofperiode: de maand december

WIJ
VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD

Alle stortingen van abonnementen en redactie op rekeningnummer 435-0272161-59 van WIJ, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel.
Tel. 02/219.49.30 - Fax 02/219.97.25
E-mail: redactie@vprti.be

Jaarabonnement 1.800 fr.
Los nummer 35 fr.
Dit nummer werd dinsdag j.l. om 14u. afgesloten.

Hoofdredacteur:
Maurits Van Liedekerke

Redacteuren:
Geert Vranken

Secretariaat:
Hilde De Leeuw

Verantwoordelijk uitgever:
Geert Bourgeois
Barrikadenplein 12
1000 Brussel
Een uitgave van het Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut v.z.w.

Een Baskische Pastorale

Jaarlijks wordt tijdens de zomermaanden door de bewoners van een dorp uit Xiberoa-Soule, in de meest oostelijke provincie van Noord-Baskenland, een Pastorale opgevoerd. Het hele dorp is erbij betrokken. De Pastorale van dit jaar ging door op Neskenegüna, (meisjesdag, in de streektaal) 23 juli en op Neskenegüna, 5 augustus. Plaats van het gebeuren was Eskiula-Esquiule, een Baskische enclave in de Béarn, met 517 inwoners.

◆ UITSMIJTER ◆

De voorstelling duurt ongeveer 3 uren en tussen proloog en epiloog worden er iets meer dan 20 scènes gespeeld door 181 acteurs. De verzen, die allemaal staccato gezongen worden, zijn van pure schoonheid. Terwijl de acteurs hun tekst zingen stappen ze over het podium, daarbij met hun makila (wandelstok) het ritme meekloppend. Omdat dit een aloude traditie is, wordt nog steeds duidelijk gemaakt wie bij de 'goeden' en wie bij de 'slechten' horen.

SCHAPENKEUTELS

Even vóór de aanvang ontstond enige beroering als *Jacques Delors* met vrouw en dochter, de huidige 'madame la ministre', *Martine Aubrey,* arriveren. Mevrouw Delors komt uit Mendite in de provincie Xiberoa-Soule. De Baskische ikastolas hebben heel wat aan haar man te danken.
De 'goeden', Christenen genoemd, komen op door de rechter ingang, ze zijn in het blauw gekleed, hun opkomst wordt aangekondigd door een blauwe vlag. Ze spelen de rol van plaatselijke held, beroemde Baskische figuur, dorpeling of herder, maar ook pelgrims naar Santiago hebben de eer hierlangs op te komen.
De slechten, *Turkak* (Turken), komen via de linker ingang op. Ze zijn in het rood gekleed, rode vlag, en boven hún ingang hangt een duivel in de vorm van harlekijn. Terwijl de slechten acteren, danst de duivel.
Vroeger waren de slechten *Karel de Grote* of *Napoleon*, nu zijn dat *Hitler, Franco* of andere vijanden van het Baskische volk. Er is ook nog een middengang, waarlangs de kerkelijke hoogwaardigheidbeklederS (bisschop, paus, dorpspastoor, engelen...) verschijnen.
Vanuit het volk komen herders met kudde, honden en een ezel het podium op.
Gesneuvelde Basken worden afgedragen, de verslagen vijanden verdwijnen in een gat in de vloer waarin later ook de schapenkeutels worden gekeerd...
Een orkest zorgt voor muzikale begeleiding, bij elke scène toont een van de muzikanten een bordje met het nummer van de scène zodat de aanwezigen alles kunnen volgen in het drietalig draaiboek (Baskisch, Frans en Spaans). De cadans van de militairen is meestal belachelijk snel. Ze zingen niet goed en hun optreden wordt op gemor onthaald. Tussendoor komen er regelmatig 'satanak' (duivels) de zaak wat ophitsen in hun onderling gesprek.

MADALENA

De Pastorale van dit jaar werd geschreven door *Pier Paul Berzaitz* en ging over *Madalena de Jáureguiberry*. 'Malena', zoals ze genoemd werd, werd geboren in 1884 in Sibas, in een gezin van 9 kinderen en stierf in 1977. Ze was feministe, journaliste en lerares Baskisch; kortom ze was een actieve vrouw die haar stempel drukte op haar tijd. In zoverre zelfs dat er in San Sebastiàn een straat naar haar genoemd werd. Malena maakte twee wereldoorlogen en de Spaanse Burgeroorlog van nabij mee.
In 1906 vertrok ze met de hele familie naar Argentinië, toevluchtsoord voor vele Basken. Waar anderen hun land verlieten, keerde Madalena tijdens WO I naar Zuberoa terug.
Op de scène verschijnt keizer *Wilhelm*, met zijn soldaten mét pinhelm! Ze noemen zichzelf 'Gü Attilaren semeak' (zonen van *Atilla*). Een belangrijke rol speelt de postbode. Met zijn prachtige stem zingt hij de proloog. Zijn fiets staat tegen het podium maar de hilariteit die bij zijn eerste vertrek 'a bicyclette' door de wei ontstond, verstomt als hij brieven van het front en meldingen van gesneuvelde soldaten brengt. Hij zingt: „Ik was een band tussen verliefden, nu ben ik boodschapper van de dood. Ik ga mijn job opzeggen, hij is té droevig."
Als Madalena een oorlogsbrief ontvangt raadt ze aan 'de hymne aan het leven' te blijven zingen, haar prachtig lied bezorgt het publiek rillingen: „De appelbloesems verdwijnen door de vorst. Schatplicht aan de winter. Liefdesbrieven, versierd met rode linten, verdwijnen in vergetelheid. Schatplicht aan de tijd."
Na de wapenstilstand roept Madalena de vrouwen op de taal te redden en zodra de Spaanse Burgeroorlog zich aankondigt neemt ze in 1937 contact op met haar 'landgenoten' uit het zuiden: „Wij zijn allen broeders uit (de provincies) Labourd, Zuberoa, Navarra, Guipúzkoa en Biskaya. Baskenland is onze moeder en wij zijn haar kinderen. Laten we de grenzen afbreken opdat één verenigd land kan geboren worden."

GERNIKA

Dan komen Franco, *Mussolini, Mola* en een Duitse soldaat de scène op, in de stramme pas!
Franco: „Onze coup is gelukt. Dankzij een goede propaganda denken de mensen dat we met een Kruistocht bezig zijn."
Mussolini noemt de Caudillo 'redder van het mensdom', „maar het is toch zó jammer dat je geen spaghetti lust." Mola meent dat de Basken vermorzeld moeten worden. „De helft van hen zijn Bolsjewieken die de republiek steunen."
Een Duitse Feldwebel komt Franco meedelen dat in Bilbao vier eskaders vliegtuigen, geladen met bommen, 'tot uw orders' klaarstaan.
Franco: „Gemeen streekje. Laten we de Duitsers het werk doen. Daarna doen we de wereld geloven dat wij het niet zijn geweest."
Mola: „Wij moeten ze in het hart raken, in hun symbool, Gernika. Als die stad valt is het gedaan met de Baskische fierheid."
April 1937: Baskische boeren en herders worden, onder het geluid van overvliegende bommenwerpers, door één Duits soldaat met een sabel neergeslagen.
„Gernika o Gernika, in de herinnering van ons Volk.
Gernika o Gernika, de democratieën vragen U vergiffenis"
„Met hoeveel zaten ze aan tafel bij de duivel?", vraagt de auteur van het prachtige lied.
Als er tijdens het verschijnen van Mussolini en Franco onder het publiek al enig ongenoegen ontstond mort het volk nu en het fluit als Madalena van de Baskische député, *Ybarnegaray*, te horen krijgt dat hij 'een gekozene van de republiek is' en 'dat iedereen zijn visie heeft, behalve het communisme'. En hij voegt eraan toe: „Franco gaat Spanje opnieuw op de been brengen, religie en recht aandrijven." „Ja, leve Franco! En leve Spanje!"
Madalena zoekt dan in Rome de Baskische bisschop, mgr. *Mujica*, op met een brief bestemd voor de paus. De manier van antwoorden door Mujica komt ons, Vlamingen, gekend voor: „Mij werd absoluut stilzwijgen geboden. Nét als Jezus zeg ik u: dat Gods wil geschiede."
Als de provincie Soule-Zuberoa-Xiberoal door de Duitse troepen wordt bezet komen de Duitsers klagen over de Baskische 'Makisarrak' die de Engelsen de grens over smokkelen.
„We moeten er een paar fusilleren op het marktplein van Mauléon" en de krijgsgevangenen overbrengen naar Gurs (een kamp in de Landes waar vele Basken tijdens en na de oorlog omkwamen).

STER AAN DE HEMEL

In de zestiger jaren zorgde Madalena, met steun van anderen, en met goedkeuring van de inspecteur, voor twee uren Baskisch per week op Franse scholen. Als oefenstof waren de 'Fabels' van *de Lafontaine* vertaald...
„Het Baskisch leert men eerst van zijn ouders. Wie de eerste levensjaren Euskara spreekt zal het nooit meer vergeten". Madalena is echter pessimistisch en de auteur heeft meteen een waarschuwing voor de aanwezigen: „Maar jullie zien toch dat zelfs de boeren van hier meer en meer Frans spreken".
Pier Paul Berzaitz maakt van de gelegenheid gebruik om ook hedendaagse geschiedenis in zijn Pastorale te verwerken.
In 1970 werd in San Sebastiàn de Duitse ereconsul *Eugon Beihl* ontvoerd onder de bedreiging hem te doden indien er op het Burgosproces doodstraffen zouden vallen. De man werd ondergebracht in de pastorie van Berorize-Montory, een buurdorp van Esquiule. Op een nacht wist Beihl te ontsnappen maar leden van de toneelvereniging die van de repetitie terugkeerden, herkenden hem van op TV.
„De pastoor zal hier wel van op de hoogte zijn. We gaan hem eens rechtuit zeggen dat hij zijn affaires maar zelf moet oplossen", en Beihl werd opnieuw op de pastorie afgeleverd met de boodschap beter op hem te letten!
Als Madalena in 1977 sterft brengen de herders, met hun prachtige stemmen, een bijzonder ontroerend afscheidslied voor haar.
„De Dame van Soule heeft ons vaarwel gezegd. Dat de Grote Herder haar goed mag ontvangen, dat ze mag schitteren als de ster van de herder. Madalena is nu onze gids aan de Baskische hemel."
Bij de eerste opvoering van de Pastorale, op 23 juli, was een neef van Madalena uit Amerika aanwezig. In de Baskische krant *Gara* verklaarde hij achteraf zeer geëmotioneerd te zijn, niet alleen omdat het een familielid van hem betrof, maar vooral over de manier waarop het Baskische volk heeft moeten lijden.

Jan Maas

Herders met hun schapen maken deze Pastorale levensecht.